

**ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ДРУГИ РАЗРЕД ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И
ВАСПИТАЊА.**

за период 2026-2030 године

Српски језик

Разред: други	Годишњи фонд часова: 180
Наставни предмет: СРПСКИ ЈЕЗИК	Недељни фонд часова: 5
Службени гласник бр: („Просветни гласник“: 16/2018-47, 3/2019-1, 5/2021-1, 13/2023-457, 104 /2024)	
Циљ учења предмета Циљ наставе и учења Српског језика јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика ради правилног усменог и писаног изражавања, негујући свест о значају улоге језика у очувању националног идентитета; да се оспособе за тумачење одабраних књижевних и других уметничких дела из српске и светске баштине, ради неговања традиције и културе српског народа и развијања интеркултуралности.	
Опште предметне компетенције - Ученици овладавају вештинама слушања и говорења, читања и писања. Користе ћирилично и латиничко писмо. Разумеју улогу језика као средства комуникације и учења, као део националног идентитета и културе. У комуникацији поштују саговорника и бирају речи, усвајају општеприхваћене друштвене норме. Овладавају знањем српског стандардног језика. Стварају писане и усмене текстове различитог садржаја, структуре и намене. Читају ради уживања, да би учили, да би се сналазили у свакодневном животу, неговали традицију и културу српског народа, развијали интеркултуралност. Читају естетски вредне текстове српске и светске књижевности за децу и релевантне информативне текстове у складу са узрастом и интересовањима. Проширују фонд речи и израза, као и опсег њиховог значења. Воле и чувају свој језик користећи речи и изразе српскога језика у различитим комуникативним ситуацијама и дигиталном окружењу. Одговорно користе различите медије за учење српског језика, водећи рачуна о безбедности. Разумеју значај учења других језика. Пружају подршку вршњацима који уче српски језик као нематерњи. Постављају краткорочне циљеве учења, праве планове и истрајавају у њиховој реализацији и траже подршку.	
Међупредметне компетенције - комуникативна, за учење, за рад са подацима, за решавање проблема, естетичка, дигитална, за сарадњу, предузетничка, за одговорно учешће у демократском друштву, за одговоран однос према околини.	
Активности наставника - припрема, мотивише, усмено излаже, приказује, показује, демонстрира, усмерава активности ученика, подстиче ученике на увиђање и повезивање са садржајима, води разговор, упућује, реализује, прилагођава, вреднује,	

оцењује.

Активности ученика - слуша, посматра, именује, запажа, уочава, прича, комуницира, саставља реченице, приче, пише, чита текстове, описује, илуструје, записује, приказује, упоређује, повезује, закључује, процењује.

***Напомена за ИОП-1,2,3.-**

За ученике којима је потребна додатна образовна подршка настава се реализује у складу са индивидуалним образовним планом (ИОП), у зависности од потреба и могућности ученика.

ИОП 1 подразумева прилагођавање начина рада, услова и организације наставе, без измене образовних исхода и стандарда постигнућа.

ИОП 2 подразумева прилагођавање садржаја, исхода и стандарда постигнућа, у складу са способностима и потребама ученика.

ИОП 3 намењен је даровитим ученицима и подразумева проширивање и продубљивање наставних садржаја кроз обogaћене и захтевније активности.

Начини и поступци остваривања садржаја

Методе рада: метода усменог излагања (објашњавање, причање, описивање), метода разговора (дијалог, вођени разговор, дискусија), метода посматрања (директно и посредно посматрање појава у свету око нас, демонстративна метода (показивање предмета, појава, модела, слика), илустративна метода (слике, цртежи, шеме, наставни плакати), метода практичних активности (експерименти, мерења, практичан рад), метода истраживања (једноставна истраживања прилагођена узрасту), проблемска метода (подстицање ученика на размишљање и решавање једноставних проблема); рад у пару и групни рад, игровне методе (учење кроз игру), метода рада на тексту (сликовни и кратки текстови прилагођени узрасту).

Технике рада: олуја идеја (brainstorming), асоцијације и мапе ума, ИНСЕРТ техника (означавање текста током читања), једноминутни есеј (кратак писани одговор на питање), демонстрација и практичан рад, учење путем решавања проблема; игра улога (role-play), рад у пару и групни рад; метода „мисли – размени – подели“ (Think-Pair-Share), слагалица (Jigsaw) – прилагођена узрасту;

Облици рада: фронтални, индивидуални, рад у пару, групни облик рада

	ИОП: Прилагођавање упутстава: кратка и јасна упутства, давање упутстава корак по корак, проверавање разумевања; Визуелна и конкретна подршка: сликовни задаци, илустрације, постери, видео материјали, шеме, једноставни прикази, картице са појмовима и сликама Учење кроз конкретне примере и искуство, учење кроз посматрање, додир и манипулација; Кратки огледи и практичне активности, ванучионичко учење, прилагођавање провере знања: више усменог него писменог испитивања, коришћење слика, мањи број питања. Диференцирана настава: прилагодити наставне методе, облике рада, наставна средства, нивое захтева и темпа рада, као и начина провере знања.
Начини праћења и вредновања постигнућа	Праћење постигнућа ученика усменим испитивањем, писмене провере степена усвојености знања; праћење ангажовања ученика на часу, свеске ученика и њихови практични радови.
Место извођења	учионица
Наставна средства	Уџбеници, радне свеске, наставни листићи, слике, модели, дидактички материјал, дигитални садржаји, аудио-визуелна средства, припремљени задаци, ПП презентација, Е- уџбеник.
Специфичне предметне компетенције	Основни ниво: СПК 1: Учествују у разговору. Говоре и пишу логично се изражавајући реченицама једноставне структуре. Уредно и читко пишу слова и бројеве. Читају с разумевањем уметничке и неуметничке текстове. Препознају формалне одлике поезије, прозе и драме. СПК 2: Слушају саговорнике, на постављена питања дају одговоре потпуним реченицама. Састављају реченице и текстове једноставне структуре у говору и писању. Читају различите врсте уметничких и неуметничких текстова и упознају њихове основне одлике. Проналазе и репродукују експлицитне информације у тексту и на основу тога стварају мапе ума. Одговарају на питања о утисцима, ликовима, догађајима, месту и времену радње у књижевноуметничком тексту. Уче самостално и у сарадњи са вршњацима, у пару и групи. СПК 3: Слушају и говоре уважавајући саговорнике. Користе знања из језика како би се изражавали писаним и усменим путем у свакодневном животу. Читају да би уживали, сазнавали и учили. Доносе директне закључке, износе своје ставове о прочитаним текстовима и повезују са личним искуствима.

Користе и примењују информације и сазнања у свакодневним животним ситуацијама. Развијају способност емпатије, заинтересовани су за учешће и допринос заједничким активностима.

Средњи ниво:

СПК 1: Користе језик као низ могућности које им служе у усменом и писаном изражавању: препричавају, описују, причају и учествују у разговору. Поштују језичку норму и правописна правила. Течно и с разумевањем читају уметничке и неуметничке текстове. Проналазе и повезују битне информације у различитим врстама текстова. Познају садржинске и формалне елементе уметничког и неуметничког текста. Овладавају граматичким појмовима и језичким законитостима.

СПК 2: Говоре и пишу стварајући правилно структуриране реченице и текстове, поштујући језичку норму. У разговору постављају одговарајућа питања и образлажу своје идеје уважавајући саговорнике. Читајући повезују експлицитне информације и проналазе имплицитне информације у тексту. Прикупљају додатне информације из различитих извора. Представљају линеарни текст у одговарајућој нелинеарној форми и обрнуто. Разумеју информације приказане илустрацијама и фотографијама. Вођено анализирају књижевна дела користећи одговарајуће књижевне термине. Искузају и објашњавају своје утиске, доживљаје и мишљења о прочитаном тексту. Уочавају и издвајају у реченицама примере одређених граматичких појмова и правила. Учествују у дискусијама и дебатама, уче кроз пројекте, проблемске и креативне задатке, драматизације и игре улога.

СПК 3: Изражавају се правилно, јасно и примерено комуникативној ситуацији писаним и усменим путем. Користе основне граматичке термине како би разумели и примењивали правописна правила и учили друге језике. Размењују своја запажања, мисли, осећања и закључке о прочитаним текстовима и посетама културним догађајима. Спознају да читање пружа могућност за учење, развијање интелектуалних и језичких капацитета, лични развој. Упознају свој читалачки сензибилитет, негују читалачке навике и љубав према читању. Поштују вредности националне културе и култура других народа. Користе табеле, графиконе, дијаграме и мапе у контексту, као и информације садржане у илустрацијама и на фотографијама. Представљају резултате свог језичког стваралаштва, формирају се у друштвено активне, еколошки свесне и одговорне личности које цене здравље и безбедност. Разумеју важност вршњачке размене и подршке.

Напредни ниво:

СПК 1: Стваралачки примењују језичке вештине у говору и писању. Тумаче текст, критички читају

	и аргументују своје ставове. Познају најзначајније ствараоце из српске књижевности за децу и њихова дела. Користе књижевне и граматичке термине. СПК 2: Састављају усмени и писани текст интегришући језичке вештине којима владају. Читају и дискутују о прочитаним текстовима и медијским садржајима. Анализирају књижевна дела и интегришу елементе издвојене анализом. Критички процењују сврху текста, визуелних и интерактивних информација из различитих извора. Разговарају о истакнутим вредностима, износе и преиспитују аргументе. Уче кроз истраживачке активности и креативно писање. СПК 3: Говоре и пишу негујући аутентичност и слободу личног изражавања у складу са комуникативном ситуацијом. Радо читају и развијају своје образовне потребе у мултимедијалном окружењу. Критички приступају истраживању различитих извора информација. Износе и преиспитују своје мишљење и спремни су да уваже другачија мишљења. Развијају и негују животне вредности.
Корелација	Ликовна култура, Музичка култура, Дигитални свет, Математика, Свет око нас, Грађанско васпитање
Наставна тема/област:	Учење другог писма
Садржај теме	Усвајање другог писма – штампана и писана слова латинице (преписивање, допуњавање реченица, састављање реченица на основу слике, састављање реченица на основу низа слика, диктати, самостално писање реченица и краћих текстуалних целина).
Исходи наставе и учења у оквиру теме	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – влада основном техником читања и писања латиничког текста; – пронађе експлицитно исказане информације у једноставном тексту (линеарном и нелинеарном).
Наставна тема/област:	Књижевност
Садржај теме	ШКОЛСКА ЛЕКТИРА

	Поезија Народна песма: Да вам певам што истина није/Мишја моба Народна песма: Мајка Јова у ружи родила/Санак иде низ улицу Јован Јовановић Змај: Пролећница/Хвала Војислав Илић: Први снег Бранко Ћопић: Огласи „Шумских новина“(одломци), Болесник на три спрата Душан Радовић: Лепо је све што је мало, Мама Драган Лукић: Школа, Равнотежа Мирослав Антић: Тајна Душко Трифуновић: Два јарца Григор Витез: Дохвати ми, тата, мјесец Александар Сергејевич Пушкин: Бајка о рибару и рибици (читање у наставцима) Проза Народна прича: Свети Сава, отац и син/Свети Сава и отац и мати са малим дететом Народна прича: Седам прUTOва Народна басна: Бик и зец/Коњ и магарац Доситеј Обрадовић: Пас и његова сенка/Коњ и магаре Десанка Максимовић: Бајка о лабуду Гроздана Олујић: Шаренорепа
--	---

	Градимиr Стојковић: Деда Милоје Мирјана Стефановић: Златне рибице не праве штету Ћани Родари: Кад дедица не зна да прича приче Су Ју Ћин: Свитац тражи пријатеља Феликс Салтен: Бамби (одломак по избору) Драмски текстови Александар Поповић: Два писма Ана Миловановић: Слатка математика Гвидо Тартаља: Оцене Тоде Николетић: Шума живот значи Популарни и информативни текстови Избор из илустрованих енциклопедија и часописа за децу о значајним личностима српског језика, књижевности и културе (Доситеј Обрадовић (баснописац), Никола Тесла (приче из детињства), знаменита завичајна личност и др.) ДОМАЋА ЛЕКТИРА 1. Избор из кратких народних умотворина (загонетке, пословице, брзалице, питалице, разбрајалице) 2. Ханс Кристијан Андерсен: Принцеза на зрну грашка, Царево ново одело, Девојчица са шибицама 3. Десанка Максимовић: Ако је веровати мојој баки, Прстен на морском дну, Бајка о трешњи, Сликарка зима, Како су пужу украли кућу, Три патуљка, Чика-Мраз, Божић-батини цртежи, Траве говоре бакиним гласом, Орашчићи-палчићи, Кћи вилиног коњица (три бајке по избору ученика) 4. Љубивоје Ршумовић, избор из збирке песама Ма шта ми рече (Једног дана, Др, Десет љутих гусара, Ишли смо у Африку, Ако желиш мишице, Уторак вече ма шта ми рече, Има један,
--	--

	Телефонијада, Дете, Вуче вуче бубо лења, Вук и овца) 5. Драгомир Ћорђевић, избор песама (Кад сам био мали, Бабе су нам сјајне, Рецепт за деду, Све су мајке, Ја сам био срећно дете, Једном давно ко зна када, Првоаприлска песма, Ми имамо машту, Тајанствена песма, Бити пекар то је сјајно, Успон једног лава, Стонога, Вештице су само трик) 6. Избор из кратких прича за децу: Бранко Стевановић, Прича из ормана, Весна Видојевић Гајевић, Бркљача, Дејан Алексић, Једном је један дечко зевнуо. Књижевни појмови: – стих, строфа, рима; – народна успаванка; – басна; – бајка; – тема, место и време збивања, редослед догађаја; – главни и споредни лик (изглед, основне особине и поступци); – лица у драмском тексту за децу.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – разликује књижевне врсте: песму, причу, басну, бајку, драмски текст; – одреди главни догађај, време и место дешавања у прочитаном тексту; – одреди редослед догађаја у тексту; – уочи главне и споредне ликове и разликује њихове позитивне и негативне особине; – разликује стих и строфу;

	– уочи стихове који се римују; – објасни значење пословице и поуке коју уочава у басни; – наведе једноставне примере поређења из текстова и свакодневног живота; – чита текст поштујући интонацију реченице/стиха; – изражајно рецитује песму; – изводи драмске текстове; – износи своје мишљење о тексту; – пронађе експлицитно исказане информације у једноставном тексту (линеарном и нелинеарном); – разликује основне делове текста (наслов, пасус, име аутора, садржај).
Наставна тема/област:	Језик
Садржај теме	Глас и слог; самогласници и сугласници. Врсте речи: именице (властите и заједничке); род и број именица; глаголи; глаголска времена: прошло, садашње, будуће време; потврдни и одрични глаголски облици; придеви (описни); бројеви (основни и редни). Реченице: обавештајне, упитне, заповедне и узвичне. Потврдне и одричне реченице. Велико слово: писање назива држава, градова и села (једночланих и вишечланих) и једночланих географских назива. Спојено и одвојено писање речи: писање речце ли и речце не уз глаголе. Интерпункција: тачка (на крају реченице и иза редног броја); две тачке и запета у набрајању; писање

	датума арапским и римским цифрама. Писање скраћеница: (мерне јединице и опште скраћенице ОШ, бр., итд., стр. и нпр.).
Исходи наставе и учења у оквиру теме	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – разликује глас и слог и препозна самогласнике и сугласнике; – разликује врсте речи у типичним случајевима; – одређује основне граматичке категорије именица и глагола; – разликује реченице по облику и значењу; – поштује и примењује основна правописна правила.
Наставна тема/област:	Језичка култура
Садржај теме	Разумевање прочитаног кроз одговоре на питања. План за препричавање кратких текстова (лирских, епских, драмских) састављен од уопштених питања. План описивања на основу непосредног посматрања. Правописне вежбе: преписивање, диктат и самостално писање. Језичке вежбе: загонетке, ребуси, укрштене речи, осмосмерке, асоцијације, састављање реченица, проширивање задатих реченица. Лексичко-семантичке вежбе: допуњавање реченица, опис бића
Исходи наставе и учења у оквиру теме	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – разликује опис од приповедања у књижевном делу;

	– покаже примере дијалога у песми, причи и драмском тексту;– уочи хумор у књижевном делу;– чита текст поштујући интонацију реченице/стиха;– изражајно рецитије песму и чита прозни текст;– изводи драмске текстове;– јасно и разговетно изговори обавештајну, упитну и заповедну реченицу, поштујући одговарајућу интонацију и логички акценат, паузе, брзину и темпо;– споји више реченица у краћу и дужу целину;– препричава, прича и описује и на сажет и на опширан начин;– извештава о догађајима водећи рачуна о прецизности, тачности, објективности и сажетости;– влада основном техником читања и писања латиничког текста;– пронађе експлицитно исказане информације у једноставном тексту (линеарном и нелинеарном);– користи различите облике усменог и писменог изражавања: препричавање, причање, описивање;– правилно састави дужу и потпуну реченицу и споји више реченица у краћу целину;– учествује у разговору и пажљиво слуша саговорника;– разликује основне делове текста (наслов, пасус, име аутора, садржај);– изражајно чита ћирилички текст.

Образовни стандарди

Наставна тема-област	Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
Учење другог писма	СРП.ОО1.О.1.1. Знају све гласове и слова ћириличног и латиничког писма, као и значења речи и фразеологизама које користе у свакодневном говору и писању. СРП.ОО1.О.1.5. Владају техником читања ћириличног и латиничког текста и разумеју информације експлицитно исказане у краћим уметничким и неуметничким текстовима (линеарним и нелинеарним) идентификујући речи и изразе који су им непознати. СРП.ОО1.О.2.1. Изговарају све гласове и пишу сва слова оба писма поштујући језичку норму у говору и писању; употребљавају речи и изразе у одговарајућем контексту. СРП.ОО1.О.2.2. Пишу кратким, потпуним реченицама једноставне структуре.		
Књижевност	СРП.ОО1.О.1.6. Уз помоћ наставника, разликују врсте текстова. СРП.ОО1.О.1.7. Процењују садржај прочитаног текста на основу	СРП.ОО1.С.1.1. Читају и казују текст одговарајућом динамиком. СРП.ОО1.С.1.7. Разликују књижевне врсте (бајка, басна, песма, прича,	СРП.ОО1.Н.1.3. Именују књижевне врсте и наводе њихове одлике; познају најзначајније ствараоце и

	сопственог доживљаја, уочавају ликове, догађаје, време и место у књижевном тексту. СРП.ОО1.О.2.5. Издавају и репродукују информације експлицитно исказане у краћим текстовима као и непознате речи и изразе, траже објашњење у доступним изворима. СРП.ОО1.О.2.6. Читањем текстова упознају основне одлике и функције различитих врста текстова. СРП.ОО1.О.2.7. Изражавају својим речима читалачки доживљај идентификујући осећања која текст покреће у њима; одговарају на питања у вези са ликовима, догађајима, местом и временом радње, доживљавајући грешке током рада као фазе учења. СРП.ОО1.О.3.5. Изводе директне закључке о догађајима, поступцима и осећањима ликова и размењују их са вршњацима; проширују фонд речи мање фреквентним речима ради квалитетнијег изражавања и разумевања других. СРП.ОО1.О.3.6. Користе информације из различитих врста текстова у свакодневном животу.	приповетка, роман, драмски текст, кратке народне умотворине); разликују народну од ауторске књижевности. СРП.ОО1.С.1.8. Одређују садржинске елементе књижевно-уметничког текста (тему, главне и споредне ликове, догађаје, време и место...). СРП.ОО1.С.1.9. Примењују стратегије читања и разумевања прочитаног. СРП.ОО1.С.2.1. Течно читају и природно казују текст одговарајућим темпом и интонацијом, правилно наглашавајући речи у реченици, поштујући смисао текста. СРП.ОО1.С.2.5. Издавају, упоређују и повезују битне информације исказане у различитим деловима текста, као и различитим врстама текстова; представљају информације на различите начине. – СРП.ОО1.С.2.6. Проналазе информације користећи основне делове текста и књиге и издавају тражене формалне елементе уметничког и неуметничког текста. – СРП.ОО1.С.2.7. Уочавају специфичности конкретних	њихова дела. СРП.ОО1.Н.1.4. Тумаче и интегришу догађаје, поступке, особине, главне идеје, мисли и осећања; прате развој ликова у књижевно-уметничком тексту. СРП.ОО1.Н.2.3. Образлажу одлике књижевне врсте у конкретном делу. СРП.ОО1.Н.2.4. Уочавају сложеност ликова и узрочно-последичне везе међу догађајима, изводе закључке о догађајима, намерама, поступцима и осећањима ликова, објашњавају чиме су мотивисани поступци и осећања ликова и своје ставове поткрепљују доказима из текста. СРП.ОО1.Н.3.3. Бирају текстове према интересовањима, уживају у читању и граде своје читалачко искуство.
--	--	--	---

		књижевних дела и закључују о основним одликама књижевних врста. – СРП.ОО1.С.2.8. Анализирају догађаје, поступке, осећања и односе међу ликовима у књижевноуметничком тексту; одређују тему. – СРП.ОО1.С.2.9. Прате и предвиђају даљи ток радње, преиспитују претпоставке, повезују очигледне узроке и последице, поткрепљују своје закључке позивајући се на текст. СРП.ОО1.С.3.1. Користе вештине читања (читање у себи, читање с оловком у руци, летимично читање...) и казивања у свакодневном животу, учествују у културним догађајима у школи и заједници.	
Језик	СРП.ОО1.О.1.2. Почињу реченицу великим словом, завршавају је одговарајућим интерпункцијским знаком, употребљавају велико почетно слово у једноставнијим примерима. СРП.ОО1.О.1.8. Препознају врсте речи и подврсте именица (заједничке и властите) у низу; препознају врсте	СРП.ОО1.С.1.11. Одређују врсте речи (именице, заменице, придеве, бројеве и глаголе), и подврсте речи (властите и заједничке именице, описне придеве, основне и редне бројеве), разликују граматичке категорије глагола и глаголско време, као и граматичке категорије именица, бројева, придева и заменица.	СРП.ОО1.Н.1.6. Именују врсте и подврсте речи, именују граматичке категорије глагола и глаголско време, као и граматичке категорије именица. СРП.ОО1.Н.2.5. Тумаче фигуративну употребу језика.

	реченица по комуникативној функцији. СРП.ОО1.О.2.2. Пишу кратким, потпуним реченицама једноставне структуре. СРП.ОО1.О.2.8. Уочавају заједничке одлике издвојених речи и закључују којој врсти припадају; закључују о заједничким одликама главних функција речи у реченици и реченица у комуникативном контексту.	СРП.ОО1.С.1.12. Одређују врсте реченица по комуникативној функцији (обавештајне, упитне, заповедне, узвичне) и по облику. СРП.ОО1.С.2.12. Састављају реченице различите по комуникативној функцији и облику.	СРП.ОО1.Н.2.6. Анализирају реченицу/текст издвајајући врсте и подврсте речи, састављају реченице према задатим синтаксичким критеријумима. РП.ОО1.С.3.12. Користе различите врсте реченица сходно комуникативној ситуацији.
Језичка култура	Основни ниво: СРП.ОО1.О.1.3. Познају основна начела вођења разговора и форме учтивог обраћања. СРП.ОО1.О.1.4. Вођено препричавају, причају и описују на задату тему. СРП.ОО1.О.2.3. Постављају питања, траже и дају објашњења, учтиво прихватају или одбијају, захваљују се или се извињавају. СРП.ОО1.О.2.4. Прате дати план, предлажу и бележе идеје за усмено и писано изражавање. СРП.ОО1.О.2.5. Издвајају и репродукују информације експлицитно исказане у краћим текстовима као и непознате речи и	Средњи ниво: СРП.ОО1.С.1.2. Познају значења речи и фразеологизама који се јављају у школским текстовима (у уџбеницима, књигама из лектире и сл.) и идентификују оно што им је непознато. СРП.ОО1.С.1.3. Усмено и писано препричавају, причају, описују и учествују у разговору на задату тему; у писаном изражавању примењују правописна правила. СРП.ОО1.С.1.4. У кратким цртама образлажу своје идеје. СРП.ОО1.С.1.5. Идентификују битне информације у линеарном и	Напредни ниво: СРП.ОО1.Н.1.1. Умеју аргументовано и на занимљив начин да почну, развију и заврше своје усмено и писано излагање користећи богат фонд речи у јасним и потпуним реченицама. СРП.ОО1.Н.2.1. Усмено и писано излагање обогаћују детаљима, образлажу своје ставове. СРП.ОО1.Н.3.1. Слободно и аутентично исказују своје мисли у говору и писању придобијајући пажњу других. СРП.ОО1.Н.3.5. Користе

	изразе, траже објашњење у доступним изворима. СРП.ОО1.О.3.1. Разговорно и јасно говоре тако да их саговорник разуме и писано се изражавају у одговарајућим ситуацијама. СРП.ОО1.О.3.2. Пишу кратке поруке, текстове и попуњавају једноставне обрасце. СРП.ОО1.О.3.3. Пажљиво слушају саговорнике, постављају питања у складу са својим потребама, поштују правила уљудног опхођења, без говора мржње. СРП.ОО1.О.3.4. Веродостојно препричавају и описују оно што су прочитали, видели или чули.	нелинеарном тексту. СРП.ОО1.С.1.6. Разликују основне делове текста и књиге (наслов, пасус, име аутора; садржај, речник) и именују формалне елементе уметничких и неуметничких текстова (пасус, стих, строфа, рима, опис, приповедање, дијалог). СРП.ОО1.С.1.13. владају основним творбеним обрасцима (нпр. грађење умањеница). СРП.ОО1.С.2.2. Одређују значења непознатих речи и фразеологизама на основу ситуације и контекста у којем су употребљени, издвајају делове текста који су им нејасни, траже објашњење и прикупљају додатне информације из различитих извора. СРП.ОО1.С.2.3. Држе се теме, јасно структурирају излагање (уводни, средишњи и завршни део); пишу јасним и потпуним реченицама, исправљају своје грешке. СРП.ОО1.С.2.13. Кроз игру спарују и групишу задате речи препознајући лексичке односе међу њима; примењују основне творбене обрасце. СРП.ОО1.С.3.1. Користе вештине читања (читање у себи, читање с	језик као низ могућности у изражавању, употребљавајући речи и изразе у основном и фигуративном значењу. СРП.ОО1.Н.3.6. Стилски овладавају реченицом у свакодневном говору и писању, користе знања из језика у стваралачком изражавању, као и приликом учења страних језика.
--	--	--	---

		оловком у руци, летимично читање...) и казивања у свакодневном животу, учествују у културним догађајима у школи и заједници. СРП.ОО1.С.3.2. У свакодневној комуникацији користе одговарајуће речи и фразеологизме; уважавају саговорнике. СРП.ОО1.С.3.3. Правилно пишу и говоре на одговарајућу тему у различитим комуникативним ситуацијама/дигиталном окружењу. СРП.ОО1.С.3.4. Слободно изражавају своје идеје у различитим комуникативним ситуацијама СРП.ОО1.С.3.9. Проналазе решења за животне ситуације свесни веза између узрока и последица (одговоран однос према здрављу, безбедност, друштвено ангажовање, еколошка свест итд.). СРП.ОО1.С.3.10. Развијају машту и истражују могућности језичко-стилског обликовања мисли и идеја. СРП.ОО1.С.3.11. Користе знања из језика како би се јасно и правилно изражавали писаним и усменим путем и учили друге језике. СРП.ОО1.С.3.12. Користе различите	
--	--	--	--

		врсте реченица сходно комуникативној ситуацији; граде свој стил изражавања у свакодневном говору, писању и језичком стваралаштву играјући се могућностима варирања редоследа речи у реченици.	
--	--	---	--

ДОПУНСКА НАСТАВА		
Наставни предмет: Српски језик		
Разред: други	Годишњи фонд часова:18	Недељни фонд часова: 1
Циљ учења предмета – усвајање наставних садржаја које ученици нису усвојили током редовне наставе. Усвајање наставних садржаја предвиђених планом и програмом на основном нивоу. Неговање сарадничких и кооперативних односа у раду. Увежбавање и понављање стечених знања и вештина и давање упутстава за савладавање потешкоћа у учењу. Пружање индивидуалне помоћи ученицима у учењу и бољем разумевању наставних садржаја. Оспособљавање ученика у повезивању градива сродних предмета и примени стечених знања. Омогућавање да ученик кроз вежбу овлада, како теоријским, тако и практичним делом градива у оквиру својих могућности.		
Тема:	Учење другог писма	

	Књижевност Језик Језичка култура
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методe: вербално - текстуалне и илустративно - демонстративне методе, кооперативно учење. Технике: технике активног учења (олуја идеја, игра улога, разумевање прочитаног), технике групног и кооперативног рада. Облици рада: фронтални, групни, рад у пару, индивидуални.
Активност наставника	припрема, мотивише, усмено излаже, приказује, показује, демонстрира, усмерава активности ученика, подстиче ученике на увиђање и повезивање са садржајима, води разговор, упућује, реализује, прилагођава, вреднује, оцењује.
Активност ученика	слуша, посматра, именује, запажа, уочава, прича, комуницира, саставља реченице, приче, пише, чита текстове, описује, илуструје, записује, приказује, упоређује, повезује, закључује, процењује.
Начини праћења постигнућа	Праћењем и бележењем постигнућа ученика усменом и писменом провером: • формативно праћење (усмена повратна информација) • посматрање активности ученика • бележење напредовања у евиденцији наставника • подстицајно оцењивање (описне повратне информације) Усмено проверавање: индивидуално испитивање. Писмено проверавање: радни листови, припремљени задаци и текстови.

МАТЕМАТИКА

Разред: други	Годишњи фонд часова:180
Наставни предмет:Математика	Недељни фонд часова:5
Службени гласник бр: („Просветни гласник“: 16/2018-47, 3/2019-1, 5/2021-1, 13/2023-457, 104 /2024)	
Циљ учења предмета - Циљ наставе и учења Математике је да ученик, овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама, развије основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математици, способност комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота, као и да формира основ за даљи развој математичких појмова.	
Опште предметне компетенције - Ученици усвајају основне математичке појмове, знања и вештине, стичу почетну математичку писменост и развијају основе апстрактног мишљења, што представља основу за наставак образовања. Оспособљени су да усмено и писмено комуницирају користећи математички језик. Решавају проблеме из свакодневног живота, користећи математику, индивидуално или у сарадњи са другима. Развијају истраживачки дух и креативност. Мотивисани су да уче, напредују и изграђују позитивне ставове према математици. Развијају основе математичко-логичког резоновања. Уочавају примену математичких знања у другим областима људске делатности (екологија, здравље, култура, финансије, предузетништво...). Одговорно користе дигиталне технологије и податке за учење и решавање проблема. Користе дате податке за извођење закључака.	
Међупредметне компетенције - Компетенција за целоживотно учење, комуникација, рад са подацима и информацијама, дигитална компетенција, решавање проблема, сарадња, одговорно учешће у демократском друштву, естетичка компетенција, предузимљивост и оријентација ка предузетништву	
Активности наставника - Планира, припрема и организује наставни процес; објашњава; демонстрира и илуструје; усмерава активност ученика; упућује на коришћење уџбеника; подстиче на примену наученог; комбинује методе и облике према способностима ученика; прати и процењује оствареност исхода и напредак ученика; даје повратну информацију.	
Активности ученика - Посматра; правилно користи прибор за цртање, црта, записује, примењује стечена знања; проверава, изводи закључак; образлаже; учествује у раду и разговору; тражи објашњења; процењује сопствени напредак.	
*Напомена за ИОП-1,2,3.- За ученике којима је потребна додатна образовна подршка настава се реализује у складу са индивидуалним образовним планом (ИОП), у зависности од потреба и могућности ученика.	

ИОП 1 подразумева прилагођавање начина рада, услова и организације наставе, без измене образовних исхода и стандарда постигнућа. ИОП 2 подразумева прилагођавање садржаја, исхода и стандарда постигнућа, у складу са способностима и потребама ученика. ИОП 3 намењен је даровитим ученицима и подразумева проширивање и продубљивање наставних садржаја кроз обогаћене и захтевније активности.	
Начини и поступци остваривања садржаја	Методе рада: Метода разговора, метода демонстрације, метода рада на тексту, метода практичних радова, метода писаних и графичких радова, метода илустрације. Технике рада: Практичан рад, проблемска настава, учење по станицама. Облици рада: фронтални, индивидуални, рад у пару, групни облик рада ИОП: Прилагођавање упутстава: кратка и јасна упутства, давање упутстава корак по корак, проверавање разумевања; Визуелна и конкретна подршка: сликовни задаци, илустрације, постери, видео материјали, шеме, једноставни прикази, картице са појмовима и сликама; Учење кроз конкретне примере и искуство, учење кроз посматрање, додир и манипулација; Прилагођавање провере знања: више усменог него писменог испитивања, коришћење слика, мањи број задатака. Диференцирана настава: Прилагодити наставне методе, облике рада, наставна средства, нивое захтева и темпа рада, као и начина провере знања.
Начини праћења и вредновања постигнућа	Формативно праћење: -посматрање и бележење постигнућа ученика, практичне активности. Сумативно вредновање:-усмена провера, писмене провере степена усвојености знања. -ИОП-1 и ИОП-2: Оцењивање се врши искључиво у односу на индивидуализоване исходе и прилагођене стандарде. Предност имају усмене провере уз очигледна средства (слике, модели), прилагођен обим задатака и продужено време за рад.

Место извођења	учионица
Наставна средства	Уџбеници, радне свеске, наставни листићи, слике, модели, дидактички материјал, дигитални садржаји, аудио-визуелна средства, припремљени задаци, ПП презентација, Е- уџбеник.
Специфичне предметне компетенције	Основни ниво: СПК1 Ученици су овладали основним појмовима у вези са природним бројевима и одређују вредности једноставнијих израза. Уочавају правило за формирање једноставног започетог низа и одређују недостајући члан. Разумеју појам разломка чији је бројилац 1. Користе мерне јединице да изразе различите величине. Овладали су техником решавања простих једначина. Као основ за развој просторног резоновања, именују геометријске објекте у равни и простору и уочавају њихове односе у равни. СПК2 Ученици су развили основне вештине комуникације уз коришћење математичких симбола. Анализирају положаје објеката у окружењу. Користе геометријски прибор за цртање једноставнијих геометријских објеката у квадратној мрежи. Решавају задатке једноставног познатог контекста. Класификују задате податке, умеју да одреде шта се од њих очекује. Примењују једноставне математичке процедуре приликом решавања задатака. СПК3 Ученици уочавају математичке правилности и користе математичка знања при решавању једноставних проблема из свакодневног живота. Знања из мерења и геометрије, ученици користе при оријентисању у простору, одређивању положаја и односа објеката у окружењу и одређивању основних мерних карактеристика једноставнијих објеката из непосредног окружења. Доносе одлуке у вези са једноставнијим проблемима који се односе на потрошњу и друге видове рационализације. Примењују знања о бројевима при једноставнијим рачунањима. Читају и користе податке који су приказани табеларно и графички. Средњи ниво:

СПК1

Ученици су овладали својствима природних бројева, уочавају правило за формирање започетог низа бројева, одређују вредности израза и решавају једначине, чиме се оспособљавају за математичко моделовање проблема. Користе разломке за изражавање делова целине. Претварају јединице мере из већих у мање и одређују квантитативна својства фигура у равни. Уочавају подударност и симетричност фигура.

СПК2

Ученици су развили основне вештине комуникације математичким језиком и математичким симболима. Анализирају задатак или проблем који решавају, формулишу питања и рашчлањују проблем на мање целине. Приликом решавања задатака издвајају битне податке, примењују процедуре, процењују тачност решења и изводе одговарајуће закључке. Користећи усвојена знања, ученици истражују самостално или са вршњацима и откривају могућности математике.

СПК3

Ученици примењују математичка знања. Моделују проблем математичким записом и бирају поступак за његово решавање. Решавају проблем и образлажу решење, користећи одговарајући језик и симболе. Анализом геометријских карактеристика (симетричност и подударност) објеката у окружењу развијају естетичку компетенцију. Знање о бројевима, променљивим величинама и мерама ученици примењују при процењивању, поређењу и мерењу различитих величина. Користе и графички приказују податке приликом решавања једноставних реалистичних ситуација

Напредни ниво:

СПК1

Ученици примењују својства природних бројева и операција при одређивању вредности сложенијих израза и решавању једначина у проблемским задацима. Одређују део целине. Претварају јединице мере и одређују квантитативна својства сложенијих фигура у равни.

	СПК2 Ученици су овладали основним вештинама комуникације математичким језиком и употребом математичких симбола. Математички моделују податке који су дати визуелно или у тексту. Упоредјују различите врсте информација, изводе закључке у циљу решавања математичких задатака и проблема из свакодневног живота. Дискутују о тачности тврдњи и начинима решавања задатка или проблема. Анализирају туђа решења и образлажу своја. Користе дигиталне алате за проналажење и представљање решења. СПК3 Ученици примењују сложенија знања и вештине засноване на математичком закључивању при решавању проблема. Знања о бројевима, променљивим величинама и мерама ученици примењују при процењивању, поређењу и мерењу, као и при одређивању квантитативних својстава. Анализирају проблеме, бирају стратегије за њихово решавање и образлажу решење. Одређују сва решења и траже оптимално решење проблема из свакодневног живота, како би активно доприносили добробити друштва (рационализација потрошње, унапређивање еколошких услова живота, здравља, развој финансијске писмености и др.). Презентују решење, тумаче га и дискутују о њему. На основу анализе графички и табеларно приказаних података из медија и других извора изводе закључке.
Корелација	Српски језик: (Језичка култура и Језик). Свет око нас: (Сналажење у насељу, Сналажење у времену у односу на временске одреднице. Средства за мерење времена: часовник, календар, лента времена). Ликовна култура: (Облици, Простор). Дигитални свет (Дигитално друштво, Алгоритамски начин размишљања).
Наставна тема/област:	Бројеви
Садржај теме	Први део Сабирање и одузимање са преласком. Замена места и здруживање сабирака. Веза сабирања и одузимања.

	Једначине са једном операцијом (сабирање и одузимање) Римске цифре I, V, X, L, C Други део Множење и дељење (таблично) Нула и јединица као чиниоци; нула као дељеник. Замена места и здруживање чинилаца. Трећи део Редослед рачунских операција Множење и дељење збира и разлике бројем. Веза множења и дељења. Једначине са једном операцијом (множење и дељење). Бројевни изрази. Формирање израза на основу реалистичних ситуација. Разломци облика $\frac{1}{n}$, $1 \leq n \leq 10$, визуелно и симболичко представљање.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – одреди десетице најближе датом броју; – усмено сабира и одузима бројеве до 100; – примени замену места и здруживање сабирака и чинилаца радилакшег рачунања; – израчуна вредност бројевног израза са највише две операције; – реши текстуални задатак постављањем израза са највише две рачунске операције и провери тачност

	решења; – одреди непознати број у једначини са једном аритметичком операцијом; – одреди делове (облика) дате величине; – изрази одређену суму новца преко различитих апоена; – прочита број записан римским цифрама и напише дати број римским цифрама; – прикаже мањи број података у табlici и стубичастим дијаграмом; – уочи правило и одреди следећи члан започетог низа – користи појмове чинилац, производ, дељеник, делилац, количник, садржалац; – усмено множи и дели у оквиру прве стотине;
Наставна тема/област:	Геометрија
Садржај теме	Први део -Дуж, права и полуправа, –Тачка и права, –Отворена и затворена изломљена линија –Графичко надовезивање дужи. –Дужина изломљене линије. –Обим геометријских фигура без употребе формула Други део –Цртање правоугаоника, квадрата и троугла на квадратној мрежи, на тачкастој мрежи,

	–Симетричне фигуре, –Подударност фигура (интуитивно)
Исходи наставе и учења у оквиру теме	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – разликује дуж, полуправу и праву; – одреди дужину изломљене линије (графички и рачунски); – одреди обим геометријске фигуре; – изрази дужину у различитим јединицама за мерење дужине; – измери дужину дужи и нацрта дуж дате дужине – нацрта правоугаоник, квадрат и троугао на квадратној мрежи и тачкастој мрежи; – уочи подударне фигуре на датом цртежу; – уочи симетричне фигуре; – допуни дати цртеж тако да добијена фигура буде симетрична у односу на дату праву
Наставна тема/област:	Мерење и мере
Садржај теме	-Мерење дужине стандардним мерним јединицама (m, dm, cm). -Мерење времена (дан, месец, година, час, минут)
Исходи наставе и учења у оквиру теме	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – изрази дужину у различитим јединицама за мерење дужине; – измери дужину дужи и нацрта дуж дате дужине; – чита и запише време са часовника;

	– користи јединице за време у једноставним ситуацијама.
--	---

Образовни стандарди			
	Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
Бројеви	– МАТ.ОО1.О.1.1. Читају, записују и упоређују природне бројеве и приказују их на датој бројевној правој. – МАТ.ОО1.О.1.2. Одређују природни број са датим својством (паран, непаран, највећи, најмањи, претходни, следећи број) и одређују следеће чланове започетог једноставног бројевног низа. – МАТ.ОО1.О.1.3. Рачунају вредност бројевног израза са највише две операције сабирања и одузимања у оквиру прве хиљаде. – МАТ.ОО1.О.1.4. Множе и деле без остатка двоцифрене и троцифрене бројеве једноцифреним. – МАТ.ОО1.О.1.5. Решавају једначине са једном	МАТ.ОО1.С.1.1. Користе својства природних бројева (паран, непаран, највећи, најмањи, претходни, следећи број) и одређују следеће чланове започетог бројевног низа. – МАТ.ОО1.С.1.2. Одређују месну вредност цифре, као и десетицу, стотину и хиљаду најближу датом броју. – МАТ.ОО1.С.1.4. Читају, записују и упоређују разломке облика $\frac{a}{b}$, који имају исте имениоце или бројиоце и препознају сликовни приказ разломака. – МАТ.ОО1.С.2.1. Издвајају битне податке из текста задатка и креирају одговарајући математички запис.	МАТ.ОО1.Н.1.1. Израчунавају бројевну вредност израза са више операција, поштујући приоритет. – МАТ.ОО1.Н.1.2. Решавају проблемске задатке применом својстава природних бројева и операција (укључујући и дељивост и садржавање). – МАТ.ОО1.Н.1.10. Израчунавају део ($b \leq 10$, $a < b$) неке целине. – МАТ.ОО1.Н.2.1. Креирају математички запис на основу података датих текстуално и визуелно у сложенијим ситуацијама. – МАТ.ОО1.Н.2.2. Образлажу начин закључивања, уз коришћење

	операцијом у оквиру прве хиљаде. – МАТ.ОО1.О.1.6. Читају, записују и упоређују разломке облика ($n \leq 10$), препознају њихов сликовни приказ и одређују део целине (половину, трећину ... десетину). – МАТ.ОО1.О.3.1. Решавају једноставну проблемску ситуацију коришћењем израза са једном рачунском операцијом. – МАТ.ОО1.О.3.4. Изражавају одређену суму новца преко различитих апоена и рачунају са новцем у једноставним ситуацијама. – МАТ.ОО1.О.3.5. Читају податке са једноставнијих графикона и табела и дијаграма који се односе на свакодневне животне ситуације. – МАТ.ОО1.О.2.1. Правилно употребљавају математичке симболе.	– МАТ.ОО1.С.2.2. Процењују тачност решења (провера начина закључивања и тачности спровођења поступака). – МАТ.ОО1.С.2.3. Доносе и формулишу закључке који се односе на математички захтев познатог контекста, уз коришћење математичког језика. – МАТ.ОО1.С.2.4. Решавање проблема своде на решавање мањих целина. – МАТ.ОО1.С.2.9. Радећи самостално или са вршњацима проширују математичка знања. – МАТ.ОО1.С.3.1. Користе математички језик и симболе и формирају математички запис при решавању једноставних проблемских ситуација. – МАТ.ОО1.С.3.4. Рачунају са новцем у сложенијим ситуацијама.	шема, графичких приказа, цртежа и модела по потреби. – МАТ.ОО1.Н.3.5. Изводе закључке користећи и упоређујући податке приказане графички или табеларно. – МАТ.ОО1.Н.2.3. Анализирају „логичност” решења с обзиром на природу проблема.
--	--	---	---

	– МАТ.ОО1.О.2.6. Закључују шта се од њих очекује у математичком захтеву једноставног познатог контекста.	– МАТ.ОО1.С.3.5. Представљају дате податке графички и табеларно и преводе их из једне у другу форму. – МАТ.ОО1.С.3.6. Користе податке приказане графички или табеларно у решавању једноставних ситуација.	
Геометрија	– МАТ.ОО1.О.1.9. Уочавају међусобне односе два геометријска објекта у равни (паралелност, нормалност, припадност). – МАТ.ОО1.О.2.2. Анализирају међусобни положај објекта у простору. – МАТ.ОО1.О.2.3. Цртају геометријске облике помоћу лењира.	– МАТ.ОО1.С.3.7. Уочавају симетричност и подударност објекта у окружењу. – МАТ.ОО1.С.1.7. Одређују обим троугла, квадрата и правоугаоника. МАТ.ОО1.С.1.9. Уочавају подударне и симетричне фигуре. – МАТ.ОО1.С.2.8. Допуњавају дати цртеж тако да добијена фигура буде симетрична у односу на дату праву и одређују осу симетрије.	– МАТ.ОО1.Н.2.4. Изводе закључке повезивањем знања о геометријским објектима, мерењу и рачунским операцијама. – МАТ.ОО1.Н.1.5. Израчунавају обим и површину сложених фигура у равни.
Мерење и мере	– МАТ.ОО1.О.1.10. Користе јединице за мерење дужине,	– МАТ.ОО1.С.3.2. Мере дужину и резултат мерења	– МАТ.ОО1.Н.3.3. Користе мерне јединице за мерење

	маса, времена и запремине течности и изражавају дужине претварањем веће јединице у мању. – МАТ.ОО1.О.2.4. Мере дужину дужи мерним инструментом и површину фигуре нестандартном јединицом мере.	записују коришћењем природних бројева или бројева у децималном запису. – МАТ.ОО1.С.3.3. Користе мерне јединице за мерење времена, масе, запремине течности и дужину и пореде дате величине у једноставним ситуацијама. – МАТ.ОО1.С.1.6. Претварају мере за мерење масе, времена и запремине течности из већих мерних јединица у мање.	времена, масе, запремине течности и дужине и пореде дате величине у сложенијим ситуацијама. – МАТ.ОО1.Н.3.4. Користе процењивање приликом мерења, рачунања и решавања проблемских задатака. – МАТ.ОО1.Н.1.7. Претварају мере за мерење дужине, масе, времена, запремине течности.
--	--	---	--

ДОПУНСКА НАСТАВА		
Наставни предмет: Математика		
Разред: други	Годишњи фонд часова:18	Недељни фонд часова:1
Циљ учења: је пружање додатне подршке ученицима који спорије усвајају знања или су били одсутни са часова и за оне који желе да утврде своје знање, са циљем разумевања, препознавања, отклањања нејасноћа и бржег и квалитетнијег усвајања знања, умења и вештина из наставног градива.		

Тема:	Бројеви Геометрија Мерење и мере
Начини и поступци остваривања садржаја/теме	Методe: вербална, демонстративна, метода објашњавања и усмеравања, игровне методе Технике: ситуацијски задаци Облици рада: индивидуални рад, фронтални, рад у пару.
Активност наставника	Припрема, мотивише, подстиче, осмишљава, показује упућује, објашњава, усмерава активности ученика, задаје задатке, прилагођава, образлаже, реализује, вреднује, оцењује.
Активност ученика	Слуша, посматра, именује, запажа, уочава, упоређује, повезује, рачуна, закључује, процењује.
Начини праћења постигнућа	Праћењем и бележењем постигнућа ученика усменом и писменом провером: • формативно праћење (усмена повратна информација) • посматрање активности ученика • бележење напредовања у евиденцији наставника • подстицајно оцењивање (описне повратне информације) Усмено проверавање: индивидуално испитивање. Писмено проверавање: радни листови, припремљени задаци.

НАПОМЕНА: Допунска настава организује се током целе наставне године, односно одмах чим се уоче тешкоће појединих ученика у усвајању програмских садржаја. Ученик престаје са допунским радом чим савлада одређену тешкоћу. Садржаји за реализовање допунске наставе ће зависити од напредовања ученика и проблема на које наилазе у овладавању предвиђеним програмским садржајима.

СВЕТ ОКО НАС

Разред: други	Годишњи фонд часова:72
Наставни предмет: Свет око нас	Недељни фонд часова:2
Службени гласник бр: („Просветни гласник“: 16/2018-47, 3/2019-1, 5/2021-1, 13/2023-457, 104 /2024)	
Циљ учења предмета – Циљ наставе и учења предмета „Свет око нас“ у другом разреду јесте развијање способности ученика да упознају себе, своје природно и друштвено окружење, уочавају повезаност живе и неживе природе, развијају радозналост, одговорност и основне животне вештине, као и да стечена знања примењују у свакодневном животу кроз активно учење, сарадњу и истраживање света који их окружује.	
Опште предметне компетенције -Учењем предмета Свет око нас ученици стичу знања о појавама, променама и процесима у природи и друштву, уочавају њихову повезаност и међузависност; развијају вештине и формирају ставове и вредности који им омогућавају да упознају себе и свет који их окружује и развијају способности за активан и одговоран живот. Ученици се кроз различите врсте вођених активности, а уз уважавање њиховог претходног искуства, оспособљавају да самостално истражују и анализирају природне и друштвене појаве и процесе, чиме се подстиче њихова природна радозналост и негује жеља за сазнавањем и откривањем. Кроз истраживачки рад, ученици развијају вештине критичког мишљења и решавања проблема, самостално закључивање, креативност и иновативност. Оспособљавају се да, у процесу сазнавања, користе релевантне изворе информација, а прикупљене податке представљају на различите начине, укључујући и коришћење ИКТ-а. Ученици излажу идеје и дискутују о њима, уз поштовање и међусобно уважавање, чиме развијају сараднички дух и унапређују способност комуникације.	
Међупредметне компетенције -Компетенција за целоживотно учење, Комуникација,Решавање проблема, Рад са подацима и информацијама;Естетичка компетенција, Сарадња, Дигитална компетенција,Компетенција за одговорно учешће у демократском друштву, Компетенција за одговоран однос према здрављу.	

Активности наставника - планира и организује наставни процес у складу са узрастом и могућностима ученика, подстиче радозналост, интересовање и активно учешће ученика у раду, примењује различите методе, облике рада и наставна средства; упућује ученике на посматрање, истраживање, уочавање и закључивање, подстиче сарадњу, комуникацију и међусобно уважавање, повезује наставне садржаје са свакодневним животом ученика, прати напредовање ученика и пружа подршку у учењу, развија еколошку свест, здраве стилове живота и одговорно понашање, прилагођава наставу индивидуалним потребама ученика, подстиче самосталност и критичко мишљење ученика.

Активности ученика - посматра, описује, упоређује и уочава појаве у окружењу, поставља питања, истражује и изводи закључке, учествује у разговору, сарађује са вршњацима и размењује мишљења, примењује стечена знања у свакодневним ситуацијама, користи различите изворе информација, учествује у практичним, истраживачким и групним активностима, развија навике одговорног понашања према себи, другима и природи, уочава повезаност живе и неживе природе, развија самосталност, одговорност и позитиван однос према учењу, представља резултате свог рада усмено, писано, цртежом или на други примерен начин.

***Напомена за ИОП-1,2,3.**-За ученике којима је потребна додатна образовна подршка настава се реализује у складу са индивидуалним образовним планом (ИОП), у зависности од потреба и могућности ученика.

ИОП 1 подразумева прилагођавање начина рада, услова и организације наставе, без измене образовних исхода и стандарда постигнућа.

ИОП 2 подразумева прилагођавање садржаја, исхода и стандарда постигнућа, у складу са способностима и потребама ученика.

ИОП 3 намењен је даровитим ученицима и подразумева проширивање и продубљивање наставних садржаја кроз обогаћене и захтевније активности.

Начини и поступци остваривања садржаја	Методе рада: метода усменог излагања (објашњавање, причање, описивање), метода разговора (дијалог, вођени разговор, дискусија), метода посматрања (директно и посредно посматрање појава у свету око нас, демонстративна метода (показивање предмета, појава, модела, слика), илустративна метода (слике, цртежи, шеме, наставни плакати), метода практичних активности (експерименти, мерења, практичан рад), метода истраживања (једноставна истраживања прилагођена узрасту), проблемска метода (подстицање ученика на размишљање и решавање једноставних проблема) игровне методе (учење кроз игру), метода рада на тексту (сликовни и кратки текстови прилагођени
---	---

	узрасту). Технике рада: олуја идеја (brainstorming), асоцијације и мапе ума, ИНСЕРТ техника (означавање текста током читања), једноминутни есеј (кратак писани одговор на питање), демонстрација и практичан рад, учење путем решавања проблема, игра улога (role-play), метода „мисли – размени – подели“ (Think-Pair-Share), слагалица (Jigsaw) – прилагођена узрасту; Облици рада: фронтални, индивидуални, рад у пару, групни облик рада ИОП: Прилагођавање упутстава: кратка и јасна упутства, давање упутстава корак по корак, проверавање разумевања; Визуелна и конкретна подршка: сликовни задаци, илустрације, постери, видео материјали, шеме, једноставни прикази, картице са појмовима и сликама; Учење кроз конкретне примере и искуство, учење кроз посматрање, додир и манипулација; Кратки огледи и практичне активности, ванучионичко учење; Прилагођавање провере знања: више усменог него писменог испитивања, коришћење слика, мањи број питања. Диференцирана настава: Прилагодити наставне методе, облике рада, наставна средства, нивое захтева и темпа рада, као и начина провере знања.
Начини праћења и вредновања постигнућа	Формативно праћење: - посматрање и бележење, практичне активности и огледи, праћење напретка кроз практичне радове (макете рељефа, модели сатова, планови простора, календари природе). Сумативно вредновање: - усмена провера, писмене провере степена усвојености знања, практична провера вештина, примена знања у реалном времену (очитавање времена на моделу сата, разврставање отпада, безбедно кретање кроз раскрсницу). ИОП-1 и ИОП-2: Оцењивање се врши искључиво у односу на индивидуализоване исходе и прилагођене стандарде. Предност имају усмене провере уз очигледна средства (слике, модели), прилагођен обим задатака и продужено време за рад.
Место извођења	учионица, амбијентална настава (раскрсница, пешачки прелаз..) јавне установе и објекти (музеј, библиотека, културно-историјски споменици), природно окружење (парк, шума, оближња река, језеро, потоку непосредној близини).
Наставна средства	Уџбеници, радне свеске, наставни листићи, слике, модели, дидактички материјал, дигитални

	садржаји, аудио-визуелна средства, као и предмети и појаве из непосредног окружења ученика.
Специфичне предметне компетенције	Основни ниво: СПК 1- Уочавају, препознају и именују појаве и процесе у природи (биљни и животињски свет, материјали, облици рељефа, појављивање воде у природи, кретање и друго), користећи одговарајућу терминологију. Издвајају и кратко описују кључне друштвене појаве (друштвене групе, личности, догађаје, насеља и друго) у садашњости и прошлости користећи изворе информација који су примерени узрасту ученика. Описују здраве стилове живота (исхрана, физичка активност и боравак у природи, хигијена, коришћење дигиталних уређаја), очигледне примере утицаја човека на природу и мере заштите људи и окружења. СПК 2- Знања о природном и друштвеном окружењу граде непосредним посматрањем. Знања о физичким и хемијским феноменима кроз учешће у вођеним огледима/експериментима. Радозналост ученика развија се подстицањем да постављају питања о појавама које их окружују. Приликом прикупљања података и/или презентовања оног што су сазнали користе ИКТ на примерен начин, уз подршку учитеља. Уче самостално, у пару или у групи, поштујући правила заједничког рада, уз уважавање мишљења других. СПК 3- Ученици примењују усвојена знања о природи и друштву и стечене вештине као основу за адекватно и одговорно понашање у свакодневним ситуацијама. Формирају здраве животне навике и одговоран однос према себи, другима и животној средини. Оријентишу се у времену при планирању и извршавању сопствених активности. Оријентишу се у простору и безбедно се крећу у свом непосредном окружењу. Учествоју у активностима којима се промовише и негује културно-историјско наслеђе, уз уважавање и поштовање различитости. Средњи ниво: СПК1- Уочавају разноврсност појава у природи и друштву. Разумеју природне циклусе (смена дана и ноћи, смена годишњих доба, кружење воде у природи, животни циклус). Објашњавају процесе у природи и повезују промене и њихове последице. Уочавају и објашњавају међусобне утицаје човека и природе (позитивне и негативне). Повезују прошлост са садашњим животом кроз примере из окружења (традиција, називи улица, празници, начин живота).

СПК2- Користе и комбинују више извора информација (окружење, карте, историјски извори, дигитални ресурси). Уз подршку учитеља формулишу објашњења и закључке о природним и друштвеним појавама. Прикупљају податке помоћу једноставних инструмената и мерних јединица. Систематизују резултате истраживања у облику белешки (писано или сликовно). Уочавају факторе који се прате током посматрања или огледа. Користе географску карту за упознавање простора у коме живе. Користе једноставне историјске изворе за сазнања о прошлости. Представљају резултате истраживања уз могућност коришћења ИКТ-а. Сарађују са другим ученицима у заједничком учењу.

СПК3- Изражавају ставове на прихватљив начин. Развијају свест о очувању природних и друштвених ресурса. Износе идеје и доносе закључке на основу научних чињеница. Развијају логичко и критичко мишљење. Оријентишу се и безбедно крећу у ширем простору (план насеља, превозна средства). Сарадњом унапређују комуникацију и развијају толеранцију.

Напредни ниво:

СПК1- Ученици повезују стечена знања и искуства о природним и друштвеним појавама и процесима. Уочавају и објашњавају узрочно-последичне односе у природи и друштву. Користе аргументе и одговарајућу терминологију примерену узрасту. Процењују међусобни утицај човека и природе (позитиван и негативан) и могуће последице. Разликују узроке и последице кључних историјских догађаја. Објашњавају утицај историјских догађаја на савремени живот и државу.

СПК2- Интегришу стара и нова сазнања. Примењују напредније стратегије учења. Групишу податке и уочавају обрасце и односе међу њима. Самостално разликују битно од небитног у учењу. Користе различите изворе информација (текст, слике, карта Србије, графикони, табеле, огледи/експерименти). Самостално или у сарадњи учествују у истраживачким активностима. Дискутују о истраживањима уз поштовање правила активног слушања и аргументовања. Вреднују процес и резултате свог рада.

СПК3- Темелје закључке и одлуке на научним чињеницама и аргументима. Развијају научну писменост кроз разумевање узрочно-последичних односа. Презентују своје идеје и учествују у дискусији. Прихватају другачије аргументе и развијају научну комуникацију. Иницирају активности за очување културно-историјског наслеђа и здравих стилова живота. Развијају одговорност према

	себи, другима, природи и ресурсима.
Корелација	Српски језик, Ликовна култура, Музичка култура, Дигитални свет, Математика, Грађанско васпитање, Верска настава
Наставна тема/област:	Други и ја
Садржај теме	Групе људи: родбина, (ван)школска заједница, становници насеља. Права и обавезе чланова група. Однос потреба и жеља. Правила понашања појединаца и група. Породични, школски и празници насеља
Исходи наставе и учења у оквиру теме	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – идентификује групе људи којима припада и своју улогу у њима; – оствари права и изврши обавезе у односу на правила понашања у групама којима припада; – се понаша тако да уважава различитости других људи; – прихвати последице када прекрши правила понашања групе; – сарађује са другима у групи на заједничким активностима; – разликује потребе од жеља на једноставним примерима из сопственог живота; – повеже резултате рада са уложеним трудом.
Наставна тема/област:	Култура живљења
Садржај теме	-Симболи Републике Србије: грб, застава и химна. -Типови насеља: село и град. -Здрав начин живота: хигијена тела, разноврсна исхрана, број obroка, боравак у природи и физичка активност. -Врсте саобраћаја (копнени, водени и ваздушни и одговарајућа превозна средства).

	–Безбедно понашање у саобраћају у насељу (кретање улицом и путем без тротоара, прелажење улице и пута без пешачког прелаза). –Правила понашања у превозним средствима (аутомобил и јавни превоз). –Временске непогоде (олуја, град, мећава) и безбедно понашање у затвореном и на отвореном простору).
Исходи наставе и учења у оквиру теме	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – препозна грб, заставу и химну Републике Србије и примерено се понаша према симболима; – одреди тип насеља на основу његових карактеристика; – повеже личну хигијену, боравак у природи, физичку активност и разноврсну исхрану са очувањем здравља; – одржава личну хигијену – руку, зуба и чулних органа; – примени правила културног и безбедног понашања у саобраћају и превозним средствима у насељу са околином; – безбедно поступа пре и током временских непогода; – повеже резултате рада са уложеним трудом.
Наставна тема/област:	Човек ствара
Садржај теме	–Материјали (дрво, камен, стакло, метал, гума, пластика, папир, тканина, глина/пластелин) и производи људског рада. – Еластичност материјала. – Својства материјала одређују њихову употребу. –Нова намена предмета направљених од различитих материјала. –Занимања људи у граду и селу.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – истезањем, савијањем и сабијањем одреди својства материјала; – одабере материјале који својим својствима највише одговарају употреби предмета; – пронађе нову намену коришћеним предметима; – штедљиво троши производе које користи у свакодневним ситуацијама; – разврста отпад на предвиђена места; – изведе једноставне огледе пратећи упутства; – повеже резултате рада са уложеним трудом

Наставна тема/област:	Кретање и оријентација у простору и времену
Садржај теме	Различити облици кретања тела (хода, скаче, трчи, плива, лети, пада, котрља се, клизи). Утицај облика тела, подлоге и средине на кретање по равној подлози и пређено растојање тела. Сналажење у насељу помоћу адресе (улица, кућни број) и карактеристичних објеката. Сналажење у времену у односу на временске одреднице: минут, сат, дан, седмица, месец, година, датум, годишња доба). Средства за мерење времена: часовник, календар, лента времена.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – наводи примере различитих облика кретања у окружењу; – одабере начин кретања тела, узимајући у обзир облик тела, врсту подлоге и средину у којој се тело креће; – измери растојање које тело пређе током свог кретања; – пронађе тражени објекат у насељу помоћу адресе или карактеристичних објеката; – именује занимања људи у свом насељу са околином; – одреди време помоћу часовника и календара користећи временске одреднице: сат, дан, седмицу, месец, годину; – забележи и прочита податке из личног живота помоћу временске ленте; – повеже резултате рада са уложеним трудом.
Наставна тема/област:	Разноврсност природе
Садржај теме	Рељеф и облици рељефа: узвишења (брдо, планина), удубљења (долине, котлине) и равнице. Рељеф у насељу и околини. Облици појављивања воде: површинске воде (текуће, стајаће) и њихови делови (извор, ток, корито, обала). Површинске воде у насељу и околини. Заједничке особине живих бића (дисање, исхрана, раст, остављање потомства). Функције (улога) делова тела живих бића. Разноврсност биљака у окружењу (зељасте и дрвенасте, лишћарске и четинарске). Разноврсност животиња у околини (домаће и дивље; биљоједи, месоједи, сваштоједи). Значај биљака и животиња за човека. Улога човека у очувању природе (штедња производа који се користе у свакодневном животу,

	разврставање отпада на предвиђена места, брига о биљкама и животињама). Сунчева светлост и топлота, вода, ваздух и земљиште – неопходни услови за живот. Промене у природи и активности људи у зависности од годишњих доба.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – разликује облике рељефа у свом насељу и околини; – разликује облике и делове површинских вода у свом насељу и околини; – идентификује заједничке особине живих бића на примерима из окружења; – повеже делове тела живих бића са њиховом улогом/улогама; – разврста биљке из окружења на основу изгледа листа и стабла; – разврста животиње из окружења на основу начина живота и начина исхране; – наведе примере који показују значај биљака и животиња за човека; – негује и својим понашањем не угрожава биљке и животиње у окружењу; – препозна примере повезаности живих бића са условима за живот; – повеже промене у природи и активности људи са годишњим добима; – повеже резултате рада са уложеним трудом.

Образовни стандарди			
Наставна тема-област	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
Други и ја	ПД.ОО1.О.1.9. Идентификују друштвене групе којима припадају и наводе правила понашања, права и обавезе које имају као чланови тих група. ПД.ОО1.О.3.4. Уважавају индивидуалне и културне пспбенпсти и ппштују различитпсти међу људима. ПД.ОО1.О.2.7. Учествују у	ПД.ОО1.С.3.4. Препознају своју улогу у различитим друштвеним групама прихватајући права и обавезе.	ПД.ОО1.Н.2.1. Групишу/класификују прикупљене податке и у дискусији са другим ученицима доносе закључке. ПД.ОО1.Н.2.2. Анализирају једноставно приказане податке и информације (табеле, графикони) да би уочили обрасце и односе у изучаваним феноменима. ПД.ОО1.Н.3.2. Решавају проблеме и

	тимском раду,		доносе одговорне одлуке у свакодневним животним ситуацијама употребом стечених знања. ПД.ОО1.Н.3.3. Предлажу акције у оквиру школе и локалне заједнице и доприносе њиховој реализацији.
Култура живљења	Основни ниво: ПД.ОО1.О.1.8. Наводе и кратко описују основне одреднице државе Србије, најважније догађаје, појаве и личности из прошлости Србије. – ПД.ОО1.О.1.9. Идентификују друштвене групе којима припадају и наводе правила понашања, права и обавезе које имају као чланови тих група. – ПД.ОО1.О.1.10. Наводе поступке за очување и унапређивање људског здравља. – ПД.ОО1.О.1.11. Идентификују изворе опасности по живот и здравље људи и објашњавају основне	Средњи ниво: – ПД.ОО1.С.2.3. Користе различите изворе информација, мерне инструменте и другу опрему за прикупљање података и креирају белешку о природним и друштвеним феноменима по задатој структури	Напредни ниво: – ПД.ОО1.С.3.2. Бирају и примењују поступке којима чувају природно окружење и културно наслеђе.

	мере заштите. ПД.ОО1.О.3.2. Усвајају навике које доприносе безбедности, заштити и очувању животне средине, сопственог здравља и здравља других. – ПД.ОО1.О.3.5. Учествоју у заједничким активностима на нивоу школе и локалне заједнице.		
Човек ствара	– ПД.ОО1.О.1.7. Препознају и именују различите материјале и њихова основна својства (укључујући и воду, ваздух и земљиште). ПД.ОО1.О.1.4. Именују природне ресурсе и кратко објашњавају њихову употребну вредност.	– ПД.ОО1.О.2.4. Изводе једноставне огледе/експерименте на основу упутства. – ПД.ОО1.С.1.4. Повезују својства и промене материјала са њиховом употребом у свакодневном животу.	– ПД.ОО1.Н.3.2. Решавају проблеме и доносе одговорне одлуке у свакодневним животним ситуацијама употребом стечених знања.
Кретање и оријентација у простору и времену	Основни ниво: – ПД.ОО1.О.1.6. Разликују и именују облике кретања тела и очигледне факторе који утичу на то кретање. – ПД.ОО1.О.2.4. Изводе	Средњи ниво: – ПД.ОО1.С.1.5. Идентификују мање очигледне факторе који утичу на кретање тела (средина, отпор ваздуха приликом падања). – ПД.ОО1.С.2.4. Представљају	Напредни ниво: ПД.ОО1.Н.2.1. Групишу/класификују прикупљене податке и у дискусији са другим ученицима доносе закључке.

	једноставне огледе/експерименте на основу упутства. – ПД.ОО1.О.2.7. Учествују у тимском раду, уважавајући мишљење других. – ПД.ОО1.О.3.3. Оријентишу се у времену користећи часовник и календар и у непосредном окружењу помоћу карактеристичних објеката.	спроведено истраживање – писано, усмено, помоћу ленте времена и/или цртежом, укључујући и коришћење ИКТ-а. – ПД.ОО1.С.3.3. Оријентишу се у простору користећи план насеља и географску карту.	
Разноврсност природе	Основни ниво: – ПД.ОО1.О.1.1. Препознају и именују ко и шта чини живу и неживу природу и разликују их од производа људског рада. – ПД.ОО1.О.1.2. Класификују жива бића према следећим критеријумима: изглед, начин исхране, кретања и размножавања, станиште/животна заједница којој припадају. ПД.ОО1.О.1.3. На очигледним примерима препознају значај природе за живот човека и разликују повољно и	Средњи ниво: – ПД.ОО1.С.1.1. Објашњавају повезаност живе и неживе природе на очигледним примерима. - ПД.ОО1.С.1.2. Речима или сликом објашњавају међусобну повезаност живих бића у животној заједници. – ПД.ОО1.С.1.3. Препознају еколошку оправданост употребе обновљивих ресурса и рационалног коришћења необновљивих ресурса на једноставним примерима. – ПД.ОО1.С.3.2. Бирају и примењују поступке којима чувају природно окружење и културно	Напредни ниво: – ПД.ОО1.Н.1.1. Објашњавају узрочно-последичне односе у конкретним природним процесима и појавама. – ПД.ОО1.Н.3.1. Аргументују своје идеје и доносе закључке о процесима и појавама у природи и друштву који су засновани на научним чињеницама. – ПД.ОО1.Н.3.2. Решавају проблеме и доносе одговорне одлуке у свакодневним животним ситуацијама употребом стечених знања.

	неповољно деловање човека на очување природе. – ПД.ОО1.О.1.4. Именују природне ресурсе и кратко објашњавају њихову употребну вредност. – ПД.ОО1.О.1.5. Одређују облике рељефа и облике појављивања воде у окружењу. – ПД.ОО1.О.2.1. Постављају питања о природним и друштвеним појавама и процесима. – ПД.ОО1.О.2.2. Користе препоручени извор информација за прикупљање података о природним и друштвеним феноменима. – ПД.ОО1.О.2.3. Описују природне и друштвене појаве и процесе на основу непосредног посматрања. – ПД.ОО1.О.3.1. Испољавају радозналост за свет који их окружује, односно за различите научне области.	наслеђе.	
--	---	----------	--

Енглески језик

Разред: други	Годишњи фонд часова : 72
Наставни предмет: Енглески језик	Недељни фонд часова: 2
Службени гласник бр:	
Циљ учења предмета – Развијање сазнајних и интелектуалних способности ученика; његових хуманистичких, моралних и естетских ставова, стицање позитивног односа према енглеском језику и англиканској култури као и према сопственом језику и културном наслеђу; уважавање различитости; отвореност у комуникацији; стицање свести и сазнања о функционисању енглеског и српског језика; усвајање норми вербалне и невербалне комуникације у складу са специфичностима енглеског језика.	
Опште предметне компетенције - Развој основних вештина слушања, говора, читања и писања, уз фокус на спонтану комуникацију, разумевање једноставних порука, правилног изговора и упознавање са културом земаља у којима се говори енглески језик. Општа предметна компетенција или вишејезична комуникативна компетенција обухвата поседовање свести о језицима као комуникационим средствима, стицање основне језичке писмености и њено континуирано развијање, као и схватање повезаности између језика и култура. Она омогућава ученицима да се користе језичким средствима у циљу обављања усмене и писане комуникације на језицима које уче, у приватном, јавном и образовном контексту. Поседовање вишејезичне комуникативне компетенције ученицима омогућава проналажење, прикупљање, обрађивање, критичку обраду и коришћење извора и садржаја информација примерених узрасту, потребама и интересовањима. Знања, умења и ставови који чине вишејезичну комуникативну компетенцију чине основ за развој критичког мишљења и расуђивања, креативности и естетичког осећаја. Она омогућава ученицима постепено укључивање у разноврсне активности интеркултурног карактера, уз поштовање индивидуалних, групних и колективних идентитета и различитости и развијање емпатије и друштвено одговорног деловања. Учењем страних језика, користећи различите технике, ученици унапређују стратегије учења, развијају функционалну и дигиталну писменост и оспособљавају се за целоживотно учење и употребу страних језика у разноврсним комуникативним контекстима	
Међупредметне компетенције - компетенција за учење, одговорно учешће у демократском друштву, естетичка компетенција, комуникација, одговоран однос према околини, одговоран однос према здрављу, решавање проблема, сарадња, дигитална компетенција	

Активности наставника - планира, припрема, води разговор; примењује различите облике и методе рада, демонстрира и илуструје, подстиче ученике на увиђање и повезивање са садржајима, проверава оствареност исхода Активности ученика - слуша, посматра, прича, активно учествује у разговору, износи своје мишљење, поставља питања, закључује, систематизује	
Начини и поступци остваривања садржаја	Методе рада: метода монолога, метода дијалога, метода дискусије, метода демонстрације, метода илустрације, кооперативно учење Технике рада: олуја идеја, интеракција са мултимедијом, усвајање језика кроз садржај, слушање и реаговање на команде наставника на страном језику или са аудио записа, игре примерене узрасту, повезивање звучног материјала са илустрацијом Облици рада: фронтални, групни, рад у пару, индивидуални
Начини праћења и вредновања постигнућа	Праћење: Свакодневно посматрање активности ученика, усмено испитивање прилагођено узрасту, кратке вежбе разумевања и репродукције, радни листови, цртежи и практичне активности, индивидуални, групни и рад у пару. Вредновање: формативно вредновање током целог наставног процеса, давање повратне информације ученику и родитељима, подстицање самопоуздања и мотивације за даље учење У другом разреду нагласак није на граматичкој тачности већ на разумевању језика, развијању комуникације и позитивног односа према учењу енглеског језика. Посматрање, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима, тестови вештина и различите технике формативног и сумативног оцењивања.
Место извођења	учионица
Наставна средства	учбеник радног карактера, свеске ученика, флеш картице, постери, портал е-учионица, you tube
Специфичне предметне	Основни ниво: СПК1 Ученици углавном исправно артикулишу већину гласова и гласовних група, уз ограничења

компетенције	акценатско-интонацијске природе. Ученици исправно записују већину гласова и гласовних комбинација и познају основна правописна правила. Познају најфреквентније основне морфолошке облике и једноставније синтаксичке структуре. Користе ограничени репертоар готових израза и вишечланих конструкција за реализацију основних комуникативних активности у школском и ваншколском контексту. Познају основне стратегије и средства комуникације и развијају функционалну и дигиталну писменост. Разумеју вербалне и невербалне елементе једноставних порука на страном језику. Разумеју главне сличности и разлике најфреквентнијих лексичких елемената матерњег и страних језика из приватног и образовног домена. Ученици поседују основна знања о разликама у свакодневном животу сопствене и културе страног језика и разумеју да су разлике последица сложености и разноликости култура. Познају и разумеју основне појаве и процесе који одликују свакодневицу културâ језика који уче, као и најзначајније природне и друштвене специфичности културâ језика који уче. СПК2 Ученици препознају, разумеју и тумаче вербалне и невербалне садржаје једноставних порука на страном језику и примењују основне стратегије и средства комуникације, укључујући дигиталне алате. Разумеју важне појмове и једноставне информације из усмених, писаних и мултимодалних текстова у школском и ваншколском контексту и тумаче њихова експлицитна значења. За потребе информисања, забаве, естетског доживљаја и решавања проблема користе страни језик, ослањајући се на знања и вештине из матерњег и других језика које користе. Проналазе, селекутују, прикупљају, обрађују и повезују језичке, културолошке и друге информације из различитих извора, укључујући традиционалне и савремене медије. Усвојене концепте и методе рада употребљавају у новим ситуацијама, укључујући дигитално окружење, у циљу решавања проблема и повезивања знања из различитих области личних и образовних интересовања. СПК3 Ученици учествују у рутинским и увежбаним рецептивним комуникационим ситуацијама, разумеју фреквентне речи, изразе, фразе и краће усмене исказе и једноставне текстове на познате теме, реализују кратке и увежбане видове писане и усмене продукције и интеракције, уз употребу познатих и рутинских фраза и формулација (постављање питања и давање одговора, саопштавање и размена ограниченог спектра информација) у приватном, јавном и образовном домену. Ученици учествују у основној интеркултурној комуникацији, негујући позитиван и отворен став према различитостима, препознају и избегавају најкритичније табуе и неспоразуме у комуникацији. На једноставан начин приступају обради информација и развијају функционалну и дигиталну писменост и основне стратегије учења и рада.
--------------	---

Средњи ниво:

СПК1 Ученици углавном правилно изговарају све гласове и гласовне групе, уз поштовање акценатско-интонацијске природе, уз евентуалне неправилности које не ометају комуникацију. Познају и примењују фреквентна правописна правила. Записују речи и изразе с релативном ортографском тачношћу, тако да не долази до неспоразума. Познају и користе одређени број сложенијих граматичких елемената и конструкција, укључујући и најчешће изузетке. Разумеју и користе једноставан и фреквентан вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које повремено ремете комуникацију. Познају кључне стратегије и средства комуникације и развијају функционалну и дигиталну писменост. Разумеју главне сличности и разлике фреквентнијих лексичких елемената и (морфосинтаксичких) конструкција матерњег и страних језика. Познају и разумеју релевантне сличности и разлике између своје и културâ језика који уче и препознају најкритичније табуе и неспоразуме у комуникацији. Ученици поседују најопштија знања о свакодневном животу, друштву и развоју циљне културе, разумеју утицај основних природних и друштвених појава на процесе у властитој и циљној култури, као и положај земаља и заједница циљног језика у свету и њихову везу са властитом културом.

СПК2 Ученици препознају, разумеју и тумаче вербалне и невербалне садржаје једноставнијих порука на страном језику и процењују релевантност језичких елемената у комуникативном чину. Ради остваривања комуникативне намере примењују кључне стратегије и средства, укључујући дигиталне алате. Разумеју појмове, идеје и информације из усмених, писаних и мултимедијалних текстова у школском и ваншколском контексту и разликују њихова експлицитна и/или имплицитна значења. За потребе информисања, забаве, естетског доживљаја и решавања проблема користе страни језик, примењујући по потреби знања и вештине из матерњег и других језика које користе. Проналазе, селекују, прикупљају, обрађују, класификују и повезују језичке, културолошке и друге информације и критички одабирају различите врсте извора, укључујући традиционалне и савремене медије. Усвојене концепте и методе рада употребљавају у новим ситуацијама, укључујући дигитално окружење, у циљу решавања проблема и повезивања знања у приватном и образовном домену.

СПК3 Ученици учествују у уобичајеним, свакодневним рецептивним комуникационим ситуацијама, разумеју једноставније писане и усмене исказе, као и кратке текстове о познатим и блиским темама, појавама и догађајима, реализују узрасно и искуствено примерене видове писане и

усмене продукције и интеракције (давање и тражење, тј. размена информација о личностима, догађајима, појавама, једноставно исказивање идеја и мишљења) уз успостављање базичног али ефикасног социјалног контакта. Ученици прихватају разлике које постоје између властите и културе језика које уче и умеју да прилагоде понашање основним конвенцијама у комуникацији. Негују став отворености према култури страног језика и поседују основне вештине за критичко истраживање и разумевање појава властите културе и културе (културâ) језика који (које) уче. На сврсисходан начин приступају обради информација и развијају функционалну и дигиталну писменост и адекватне стратегије учења и рада.

Напредни ниво:

СПК1 Ученици углавном правилно изговарају све гласове и гласовне групе, чак и у тежим и неувежбаним комбинацијама гласова, уз поштовање акценатско- интонацијске природе, или уз евентуалне мање неправилности које не угрожавају комуникацију. Познају и примењују фреквентна правописна правила. Записују речи и изразе с релативном ортографском тачношћу, тако да не долази до неспоразума. Познају и користе одређени број сложенијих граматичких елемената и конструкција, укључујући и најчешће изузетке. Разумеју и користе једноставан и фреквентан вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које углавном не ремете комуникацију. Познају различите стратегије и средства комуникације и развијају функционалну и дигиталну писменост. Разумеју главне сличности и разлике фреквентних лексичких елемената и (морфосинтаксичких) конструкција матерњег и страних језика. Разумеју, прихватају и знају да објасне разлике које постоје између властите и културâ језика који уче и знају да прилагоде понашање основним конвенцијама. Ученици поседују темељна знања о свакодневном животу, друштву и развоју стране културе, разумеју утицај природних и друштвених појава на процесе у властитој и култури страног језика, као и положај земаља и заједница циљног језика у свету и њихову везу са властитом културом и другим најближим културама.

СПК2 Ученици препознају, схватају и интерпретирају вербалне и невербалне садржаје порука на страном језику и процењују релевантност језичких елемената у комуникативном чину. Ради остваривања комуникативне намере примењују различите стратегије и средства, укључујући дигиталне алате. Разумеју појмове, идеје и информације из усмених, писаних и мултимедијалних текстова школском и ваншколском контексту и тумаче њихова експлицитна и/или имплицитна значења. За потребе информисања, забаве, естетског доживљаја и решавања проблема користе

	страни језик, повезујући га са знањима и вештинама из матерњег и других језика које користе. Проналазе, селекутују, прикупљају, обрађују, класификују и повезују језичке, културолошке и друге информације и критички приступају различитим врстама извора, укључујући традиционалне и савремене медије. Усвојене концепте и методе рада употребљавају у новим ситуацијама, укључујући дигитално окружење, у циљу решавања проблема и повезивања знања у приватном, јавном и образовном домену. СПКЗ Ученици учествују у разноврсним рецептивним комуникационим ситуацијама, разумеју тематски и узрасно адекватне писане и усмене исказе, као и текстове о блиским темама, појавама и догађајима, реализују узрасно примерене видове писане и усмене продукције и интеракције (садржајна размена информација о личностима, догађајима, појавама, исказивање ставова, идеја и мишљења, допадања и недопадања) уз релативно спонтано успостављање ефикасног социјалног контакта. Прихватају и поштују разлике које постоје између властите културе и културе/културâ језика који/које уче и умеју да прилагоде вербално и невербално понашање основним конвенцијама. Негују став отворености и радозналости према култури језика који уче и поседују узрасно адекватне вештине за критичко истраживање и разумевање појава властите културе и културе (културâ) језика који (које) уче. На сврсисходан и делотворан начин приступају обради информација, развијају и унапређују функционалну и дигиталну писменост и комплексније стратегије учења и рада.
Корелација	српски језик, ликовна култура, музичка култура, свет око нас, математика, физичко васпитање, верска настава, грађанско васпитање
Наставна тема/област:	Моја породица
Садржај теме	чланови породице, геометријски облици, боје

Исходи наставе и учења у оквиру теме	- препознају и именују бића и предмете који се односе на тему: члановепородице, боје и облике - препознају и именују бића, предмете и места из непосредног окружења - разумеју једноставне описе бића, предмета и места - опишу бића, предмете и места користећи једноставна језичка средства - представе чланове своје породице - поштују правила учтиве комуникације.
Наставна тема/област:	Мој дом
Садржај теме	просторије, намештај, положај у простору
Исходи наставе и учења у оквиру теме	-препознају и именују бића и предмете који се односе на тему: намештај, просторије у кући, - препознају и именују бића, предмете и места из непосредног окружења, - разумеју једноставне описе бића, предмета и места, - опишу бића, предмете и места користећи једноставна језичка средства, - разумеју једноставна обавештења о положају у простору и реагују на њих,

	- траже и пруже кратка и једноставна обавештења о положају у простору, - поштују правила учтиве комуникације
Наставна тема/област:	Рођендани
Садржај теме	бројеви до 20, честитке, храна и пиће, волети/не волети
Исходи наставе и учења у оквиру теме	– именују бројеве од 1 до 20 – разумеју једноставно исказану рођенданску честитку и одговоре на њу – одговоре на питање колико имају година – разумеју кратку причу на основу слушања – именују речи везане за храну – искажу допадање и недопадање једноставним језичким средствима – креирају рођенданску честитку – поштују правила учтиве комуникације – питају да ли неко воли одређену врсту хране – именују храну која потиче из различитих држава
Наставна тема/област:	Празници
Садржај теме	обичаји, честитке

Исходи наставе и учења у оквиру теме	– разумеју и користе речи и изразе који се односе на Нову годину, Божић, Ускрс, – уоче сличности и разлике у начину прославе празника код нас и у Великој Британији, - поштују правила учтиве комуникације
Наставна тема/област:	Екологија
Садржај теме	животна средина, очување, рециклажа
Исходи наставе и учења у оквиру теме	– описују слободне активности – певају песмице из наставне теме – именују речи које се односе на очување животне средине – разумеју значај очувања животне средине – креирају практични рад на тему очувања животне средине - поштују правила учтиве комуникације
Наставна тема/област:	Животиње
Садржај теме	животиње, активности, циркус
Исходи наставе и учења у оквиру теме	-препознају и именују бића и предмете који се односе на тему: животиње, активности, циркус и спортове -препознају и именују бића, предмете и места из непосредног окружења - разумеју једноставне описе бића, предмета и места, - опишу бића, предмете и места користећи једноставна језичка средства,

	-разумеју једноставне исказе који се односе на изражавање способности, -траже информацију о туђим способностима и саопште шта они или неко други може/не може/уме/не уме да уради, -поштују правила учтиве комуникације
Наставна тема/област:	Играчке
Садржај теме	играчке, делови лица, велико/мало, положај у простору
Исходи наставе и учења у оквиру теме	-препознају и именују бића и предмете који се односе на тему: играчке и делове тела -препознају и именује бића, предмете и места из непосредног окружења -разумеју једноставне описе бића, предмета и места -опишу бића, предмете и места користећи једноставна језичка средства -разумеју једноставна обавештења о положају у простору и реагују на њих -траже и пруже кратка и једноставна обавештења о положају у простору -разумеју кратка и једноставна упутства и налоге и реагују на њих; дају кратка и једноставна упутства и налоге; разумеју позив и реагују на њега;упуте позив на заједничку активност; поштују правила учтиве комуникације.
Наставна тема/област:	Одмор
Садржај теме	одећа, временске прилике, годишња доба

Исходи наставе и учења у оквиру теме	-препознају и именују бића и предмете који се односе на тему: одећу, временске прилике, годишња доба, дане у недељи и превозна средства -препознају и именују бића, предмете и места из непосредног окружења -разумеју једноставне описе бића, предмета и места -опишу бића, предмете и места користећи једноставна језичка средства -разумеју и саопште једноставне исказе који се односе на хронолошко и метеоролошко време -разумеју једноставне исказе којима се изражава припадање/неприпадање, поседовање/непоседовање и реагују на њих -траже и дају једноставне исказе којима се изражава припадање/неприпадање, поседовање/непоседовање -разумеју кратке и једноставне молбе и реагују на њих -упуте кратке и једноставне молбе -искажу и прихвате захвалност и извињење на једноставан начин -поштују правила учтиве комуникације.
---	--

Ликовна култура

Разред:други	Годишњи фонд часова:72
Наставни предмет: Ликовна култура	Недељни фонд часова:2
Службени гласник бр: („Просветни гласник“: 16/2018-47, 3/2019-1, 5/2021-1, 13/2023-457, 104 /2024)	
Циљ учења предмета –Циљ наставе и учења Ликовне културе је да се ученик, развијајући стваралачко мишљење и естетичке критеријуме кроз практични рад, оспособљава за комуникацију и да изграђује позитиван однос према култури и уметничком наслеђу свог и других народа.	
Опште предметне компетенције -Кроз индивидуални и групни стваралачки рад ученици развијају моторичке, комуникацијске и стваралачке вештине. Ликовна култура подстиче развој критичког мишљења, истраживања и креативног изражавања коришћењем различитих материјала, техника и алата. Ученици развијају позитиван однос према културно-уметничкој баштини свог и других народа. Подстицањем сарадње и учешћем у заједничким активностима развијају се иницијатива, сарадња и одговоран однос према раду и окружењу.	
Међупредметне компетенције -Компетенција за целоживотно учење, Комуникација,Решавање проблема, Рад са подацима и информацијама;Естетичка компетенција, Сарадња, Дигитална компетенција,Компетенција за одговорно учешће у демократском друштву, Компетенција за одговоран однос према здрављу.	
Активности наставника - планира и организује наставу у складу са узрастом и могућностима ученика; подстиче ученике на слободно и креативно ликовно изражавање; демонстрира различите ликовне технике, материјале и начине рада; упућује ученике на правилно коришћење прибора, материјала и алата; развија код ученика способност посматрања, уочавања и описивања облика, боја и појава из окружења; подстиче машту, истраживање и стваралачко мишљење ученика; организује индивидуални, паровски и групни рад; прати и подржава напредовање ученика у складу са њиховим могућностима; подстиче сарадњу, међусобно уважавање и позитивну комуникацију међу ученицима; оспособљава ученике за развијање естетских вредности и позитивног односа према уметности и културној баштини; користи различите изворе знања, визуелне примере и дигиталне садржаје у настави; вреднује процес рада, труд, залагање и креативност ученика.	
Активности ученика -Посматра и уочава облике, боје, линије и појаве у окружењу; црта, слика, обликује и комбинује различите материјале и технике; изражава своје идеје, осећања и доживљаје кроз ликовни рад; експериментира са различитим ликовним материјалима, алатима и техникама;учествује у индивидуалном, паровском и групном раду; разговара о својим радовима и радовима других ученика; развија машту, креативност и способност визуелног изражавања; препознаје основне ликовне елементе: линију, боју, облик и простор; одржава прибор и радни простор уредним и правилно користи	

материјале; показује интересовање за уметност, културну баштину и визуелне садржаје из окружења.

***Напомена за ИОП-1,2,3.-** У настави Ликовне културе ученицима којима је потребна додатна подршка обезбеђује се индивидуализација рада у складу са њиховим образовним потребама, могућностима и интересовањима.

За ученике који раде по ИОП-у 1 врши се прилагођавање начина рада, метода, материјала, темпа учења и проверавања знања.

За ученике који раде по ИОП-у 2 прилагођавају се исходи учења, садржаји, задаци и активности у складу са индивидуалним образовним планом.

За ученике који раде по ИОП-у 3 обезбеђују се додатни и проширени садржаји, активности и задаци у складу са способностима, интересовањима и напредовањем ученика.

**Начини и поступци
остваривања
садржаја**

Методе рада: метода разговора, метода демонстрације, метода практичног рада, метода посматрања, метода игре и истраживања, метода усменог излагања, метода показивања и илустрације, метода кооперативног учења

Технике рада: цртање, сликање, вајање и обликовање, колаж, асамблаж, отискивање, комбиноване технике, рад са природним и рециклажним материјалима, употреба дигиталних алата у ликовном изражавању

Облици рада: индивидуални рад, рад у пару, групни рад фронтални рад, радионичарски облик рада истраживачки рад

ИОП: Настава Ликовне културе реализује се уз индивидуализацију и прилагођавање садржаја, метода, облика рада, материјала и темпа рада у складу са потребама ученика. Ученицима који раде по ИОП-у обезбеђује се подршка кроз прилагођене задатке, визуелне и практичне активности, додатна упутства, подстицај и праћење напредовања у складу са индивидуалним могућностима и способностима.

Диференцирана настава: Садржаји и активности прилагођавају се различитим способностима, интересовањима и темпу напредовања ученика. Примењују се задаци различитог нивоа сложености, индивидуални приступ, избор различитих техника и материјала, рад у пару и групи, визуелна подршка, демонстрација поступака рада, као и додатна помоћ и подстицај у процесу ликовног

	изражавања.
Начини праћења и вредновања постигнућа	Праћење и вредновање постигнућа ученика у настави Ликовне културе врши се континуирано током наставног процеса, кроз праћење ангажовања, активности, креативности, примене ликовних техника и напредовања ученика у складу са његовим могућностима. Вреднују се однос према раду, сарадња, уредност, самосталност и способност визуелног изражавања. Постигнућа ученика прате се посматрањем током рада, разговором, анализом ликовних радова, усменим повратним информацијама, самовредновањем, вршњачким вредновањем и вођењем ученичког портфолија.
Место извођења	Настава Ликовне културе реализује се у учионици, школском дворишту, као и у другим просторима школе и ван школе који су погодни за посматрање, истраживање и ликовно стваралаштво. По потреби, настава се организује и у културним установама (музеји, галерије, изложбени простори) и у природи.
Наставна средства	У настави Ликовне културе користе се различита наставна средства и материјали који подстичу визуелно опажање, креативност и ликовно изражавање ученика. Користе се уџбеници, приручници, сликовни материјали (фотографије, репродукције уметничких дела, постери), дигитални садржаји (презентације, видео материјали и образовне платформе), као и примери ученичких радова и дела уметника из различитих епоха. У практичном раду користе се ликовни материјали и прибор као што су оловке, фломастери, креде, темпере, водене боје, акварел боје, четкице, папир различитих формата и боја, маказе, лепак, колаж папир, као и природни и рециклажни материјали. По потреби се користе глина, пластелин и други материјали за обликовање, као и дигитални алати за ликовно изражавање.

Специфичне предметне компетенције	*Специфичне предметне компетенције нису посебно прописане за предмет Ликовна култура у 2. разреду. Постигнућа ученика прате се кроз циљ предмета, исходе програма наставе и учења.
Корелација	Свет око нас : посматрање природе, појава у окружењу, годишња доба и свакодневни живот. Музичка култура: доживљај ритма, хармоније, изражавање емоција и уметнички доживљај. Физичко и здравствено васпитање: покрет, координација, просторна оријентација. Дигитални свет: коришћење једноставних дигиталних алата за учење и ликовно изражавање.
Наставна тема/област:	Облици
Садржај теме	-Облици (светлост као услов за опажање облика; визуелне карактеристике природних и вештачких облика; дизајн предмета за свакодневну употребу). -Супротности (обојено и безбојно, једноставно и сложено, испупчено и удубљено, ближе и даље...) -Облик и целина (истакнути део целине; везивање и спајање облика).
Исходи наставе и учења у оквиру теме	- тумачи једноставне визуелне информације везане за облике које опажа у свакодневном животу; - користи информације о светлости и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; - природне облике надограђују, допуњују и на тај начин развијају комбинаторне способности ; - користи информације о особинама облика и контрасту у свом стваралачком раду;

	- разматра сам и са другима шта и како је учио и где та знања може применити; - изражава своје замисли одабраном ликовном техником; - примени стечена знања и доживљена искуства на новим задацима; - користи одабране информације као подстицај за стваралачки рад; - уочава визуелне супротности у свом окружењу и изрази одабраним материјалом и техникама свој доживљај и замисли; - преобликују материјале у занимљиве ликовне целине; - користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин; - користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин преобликује, самостално или у сарадњи са другима, материјале и предмете за рециклажу; - изрази, одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли; - преобликује, самостално или у сарадњи са другима, материјале и предмете за рециклажу; - разматра, сам или у групи, шта и како је учио/ла и где та знања може применити; - повезује уметничко занимање и одговарајуће продукте.
Наставна тема/област:	Споразумевање
Садржај теме	-Тумачење (невербално и визуелно изражавање; садржај визуелних информација). -Слика и реч (редослед радње у стрипу; знаци; лепо писање; честитке).

Исходи наставе и учења у оквиру теме	- тумачи једноставне визуелне информације које опажа у свакодневном животу; - користи информације и одабрана ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; - тумачи једноставне визуелне информације; - користи материјал и прибор на безбедан, одговоран и креативан начин; - изрази, одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, сећања и замисли.
Наставна тема/област:	Ликовне игре
Садржај теме	-Боја (светле и тамне боје; боја и облик; боја и звук). -Замишљања (стварност и машта).
Исходи наставе и учења у оквиру теме	- изрази бојом, одабраним материјалом и техникама своје емоције, машту, осећања и замисли; - вајањем у глини изрази своје емоције, машту, осећања и замисли; - користи информације као подстицај за стваралачки рад; - разматра, у групи, шта и како је учио/ла и где та знања може применити.
Наставна тема/област:	Простор
Садржај теме	-Простор (обликовање простора – школа, учионица, соба; музеј) -Кретање (кретање једног облика у простору; кретање више облика у простору). -Сцена (маске, костими, реквизити).
Исходи наставе и	- повезује и примењује стечена знања из различитих области, да уређује простор у коме живи и да

учења у оквиру теме	води рачуна о њему; - повезује уметничко занимање сценографа, костимографа и одговарајуће продукте; - изражава говором, мимиком, и телом различита расположења, покрете и дешавања; - упоређује свој и туђ естетски доживљај простора, изрази, одабраним материјалом и техникама замисли; - тумачи једноставне визуелне информације које опажа у свакодневном животу и користи их као подстицај за стваралачки рад; - користи материјал и прибор на безбедан и одговоран начин се изрази, одабраним материјалом и техникама.
---------------------	---

Образовни стандарди

*За предмет Ликовна култура нису прописани посебни стандарди за крај првог циклуса. Постигнућа ученика прате се на основу исхода програма наставе и учења.

Музичка култура

Разред: други	Годишњи фонд часова: 36
Наставни предмет: Музичка култура	Недељни фонд часова: 1
Службени гласник бр: („Просветни гласник“: 16/2018-47, 3/2019-1, 5/2021-1, 13/2023-457, 104 /2024)	
Циљ учења предмета – Циљ наставе и учења Музичке културе је да код ученика развије интересовање и љубав према музици кроз индивидуално и колективно музичко искуство којим се подстиче развијање креативности, естетског сензибилитета и духа заједништва, као и одговорног односа према очувању музичког наслеђа и културе свога и других народа.	
Опште предметне компетенције -Ученик развија интересовања за музичку уметност кроз непосредно учешће у музичком догађају певањем, свирањем, активним слушањем и стварањем, као и стицањем основних знања из основа музичке	

писмености и развоја и улоге музике у човековом животу од праисторије до 20. века. Испољава одговоран однос према очувању музичког наслеђа и културе свога и других народа. Развијањем осетљивости за перцепцију музичког доживљаја негује потребу за истраживањем у оквиру стечених музичких знања кроз оригинално музичко изражавање у свакодневном животу кроз песму, игру, покрет и вршњачку комуникацију. Ученик ужива у музици, формира музички укус и њиме утиче на околину. Разуме како музика позитивно утиче на човеково здравље. Користи текст композиције на матерњем језику и језицима других народа, и кроз извођење музичког дела изражава емоције, имајући у виду одговоран однос према здрављу, природи и социјалном окружењу, негујући дух толеранције. Ученик у свакодневном животу примењује стечена музичка искуства и знања, прати и учествује у музичком животу заједнице у улози публике или извођача, истражује могућности ИКТ-а за слушање, стварање и извођење музике. Учешћем у припреми и реализацији музичких догађаја на матерњем и језицима других народа, индивидуално или у ансамблу, ученик развија индивидуалност, одговорност, показује самопоуздање и изражава критичко мишљење о себи и другима. Повезује основне елементе музичке писмености (нотне вредности, метрику, ритам) са математичким операцијама. Учешћем у музичким активностима ученик поштује одређена правила понашања, развија осећање припадности колективу, самопоуздање, одговорност за своје поступке, суочава се са несигурношћу и сложеностима стицања музичких вештина (певање, свирање, компоновање) и учења како учити.

Међупредметне компетенције: Компетенција за целоживотно учење, комуникација, рад са подацима и информацијама, дигитална компетенција, решавање проблема, сарадња, одговорно учешће у демократском друштву, естетичка компетенција, предузимљивост и оријентација ка предузетништву.

Активности наставника - Показује, демонстрира, описује, свира, пева, слуша, подстиче ученике да се музички изражавају, усмерава, мотивише, упућује, реализује, прилагођава, вреднује, оцењује.

Активности ученика - Слуша, препознаје, открива, поставља питања, прати музички ток, исказује емоције и ставове, уочава, пева, памти, изражава се, препознаје, истражује, прати покретима одређени ритам, учествује у музичким догађајима, поставља питања, прати музички ток, исказује емоције и ставове, свира на дечијим ритмичким инструментима, учествује у музичким догађајима.

***Напомена за ИОП-1,2,3.-**За ученике којима је потребна додатна образовна подршка настава се реализује у складу са индивидуалним образовним планом (ИОП), у зависности од потреба и могућности ученика.

ИОП 1 подразумева прилагођавање начина рада, услова и организације наставе, без измене образовних исхода и стандарда постигнућа.

ИОП 2 подразумева прилагођавање садржаја, исхода и стандарда постигнућа, у складу са способностима и потребама

ученика.

ИОП 3 намењен је даровитим ученицима и подразумева проширивање и продубљивање наставних садржаја кроз обогаћене и захтевније активности.

**Начини и поступци
остваривања
садржаја**

Методе рада: Метода демонстрације, монолошка метода, текстуална метода, метода рада по слуху (имитација), метода разговора (дијалогска метода), метода игре (музичко-дидактичке игре), метода илустрације (очигледност), метода стваралаштва, практичних радова, игровне активности, истраживачки рад

Технике рада:

1. Технике за развој вокалних способности (певање)

- Имитациона техника „Ехо” (понављање): Наставник отпева кратку музичку фразу, а ученици је одмах понављају на исти начин, пазећи на тачну интонацију.
- Звучна ономотопеја: Коришћење звукова из природе за распевање. Ученици имитирају зујање пчеле (зззз), сирену (уууу), или дување ветра како би правилно поставили глас без напора.
- Вокално „добацивање”: Наставник отпева почетак стиха, а затим покаже на појединца или групу која треба да отпева наставак (развија брзину реакције и пажњу).
- Техника контролисаног дисања: Вежбе попут „мирисања цвета” (дубок удис на нос) и „дувања свећице” (лаLagano и дуго издисање на уста) које уче децу да штеде ваздух током певања.

2. Технике за развој ритма (музичирање)

- Телесне перкусије (Body percussion): Извођење ритма бројалица или песама кроз четири основна звука тела: плескање рукама, пуцкетање прстима, лупкање по бедрима и тапкање ногама о под.
- Графички запис ритма (пектограми): Пошто деца још не знају ноте, трајање звука се приказује симболима. На пример, велика јабука представља дуг тон (четвртина ноте), а две мале јабуке представљају кратке тонове (осмине ноте). Ученици „читају” ритам гледајући слике.

- Ритмички дијалог: Наставник отпљеска ритмичко „питање”, а ученик одмах одговара својим, другачијим ритмичким мотивом исте дужине.

3. Технике за активно слушање музике

- Ритмичко реаговање (покрет-сигнал): Ученици шетају кроз учионицу док слушају музику. Наставник им даје задатак: када музика постане брза, трчкарају на прстима; када постане спора, ходају као тешки медведи.
- Асоцијативни цртеж (ликовни одговор): Током слушања композиције, деца бојама и линијама преносе расположење музике на папир (веселе и светле боје за дур, тамне за мол).
- Техника „Музички жмур”: Ученици зажмуре и фокусирају се искључиво на један аспект композиције (нпр. подижу руку сваки пут када чују звук клавира или када музика утихне).

4. Креативне технике и стваралаштво

- Звучна прича (озвучавање текста): Наставник чита кратку причу, а ученици су задужени да је озвуче. На пример, реченицу „*Падала је ситна киша, а онда је загрмело*” деца дочаравају брзим лупкањем прстију по клупи, а затим јаким ударцем у бубањ или плеском.
- Техника „Уради сам” (израда инструмената): Техника у којој деца од рециклажног материјала (кутијице од Киндер јаја, пластичне чаше, празне конзерве) пуњењем пиринчем или пасуљем праве сопствене шушавце и звечке за час.

Облици рада: индивидуални облик рада, фронтални облик рада (колективни рад), групни облик рада, рад у паровима.

ИОП: Прилагођавање упутстава: кратка и јасна упутства уз чешће демонстрације и подршку наставника, понављање више пута. Подстицање и укључивање у групни рад, развијање самопоуздања и похвале за сваки напредак. Прилагођавање провере знања: вредновање труда, ангажовања, редовног учешћа, напретка и развијања моторичких способности.

Диференцирана настава: Прилагодити наставне методе, облике рада, наставна средства, нивое захтева и темпа рада, као и начина провере знања.

Начини праћења и вредновања постигнућа	Праћењем постигнућа ученика, Бележењем постигнућа ученика описном оценом Довођење ученика у животне ситуације у којима треба да примене стечено знање; Праћење се врши кроз дечије извођење музике, сумативно оцењивање, бележењем њихових постигнућа њихову мотивацију и учешће; кроз примену стечених знања у животним ситуацијама. Праћење се врши кроз дечије извођење музике, сумативно оцењивање, бележењем њихових постигнућа њихову мотивацију и учешће; кроз примену стечених знања у животним ситуацијама. 1. Начини праћења (Како наставник прикупља податке): систематско посматрање, бележење у педагошку документацију, музички портфолио ученика... 2. Вредновање по областима (шта се вреднује): Извођење музике (певање и свирање), слушање музике, музичко стваралаштво... 3. Технике забавног и брзог вредновања на часу: Техника „Семафор”, ритмички самовалуациони бубањ: музичке загонетке,... 4. Критеријуми за описно оцењивање (како се формулише оцена)
Место извођења	Учионица, фискултурна сала, школско двориште
Наставна средства	Аудитивна наставна средства, визуелна наставна средства, текстуална наставна средства, инструментална и материјална наставна средства: ЦД, уџбеник, дечији ритмички инструменти, Орфов инструментариј, ПП презентација, Е- уџбеник.
Специфичне предметне компетенције	*Специфичне предметне компетенције нису посебно прописане за предмет Музичка култура у 2. разреду. Постигнућа ученика прате се кроз циљ предмета, исходе програма наставе и учења.
Корелација	Српски језик, Математика, Ликовна култура, Свет око нас, Физичко и здравствено васпитање
Наставна тема/област:	Слушање музике
Садржај теме	Уметничка музика у цртаним и анимираним филмовима. Однос звук – лик, музика – радња. Композиције које илуструју различита осећања.

	Звук и тон (извори) – звуци из природе и окружења. Тон: боја (различити гласови и инструменти), трајање (кратак – дуг), јачина (гласан – тих), висина (висок – дубок). Композиције које илуструју различите боје људског гласа и инструмената. Музички дијалог (хор, глас и хор, глас и инструмент, два гласа, два инструмента, један свирач, група свирача, оркестар). Различити жанрови везани за ситуације значајне у животу ученика. Музичка прича. Композиције различитог карактера и елементи музичке изражајности (мелодијска линија, темпо, ритам, динамика). Музички бонтон. Музика и здравље. Ноциоци звука (ЦД плејер, рачунар...).
Исходи наставе и учења у оквиру теме	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – објасни својим речима утиске о слушаном делу, особине тона, доживљај прегласне музике и њеног утицаја на тело; – разликује различите инструменте по боји звука и изражајним могућностима; – издвоји основне музичке изражајне елементе; – препозна музичку тему или карактеристични мотив који се понавља у слушаном делу; – повезује карактер дела са изражајним музичким елементима и инструментима.
Наставна	Извођење музике

тема/област:	
Садржај теме	Изговор бројалице у ритму уз покрет. Звучне ономотопеје и илустрације. Правилан начин певања – држање тела и дисање. Правилна дикција – изговарање брзалица и бројалица. Певање песама по слуху различитог садржаја и карактера. Певање песама уз покрет – песме уз игру и народне песме. Певање модела и наменских песама и повезивање њихових почетних тонова уз боју (a1 – бела, ха1-љубичаста боја). Дечји и алтернативни инструменти и начини свирања на њима. Инструментална пратња по слуху уз бројалице и песме – пулс, ритам, груписање удара. Певање и извођење музичких игара уз свирање на дечјим инструментима – песме уз игру, дидактичке игре, музичке драматизације. Свирање инструменалних аранжмана на дечјим ритмичким инструментима и на алтернативним изворима звука. Музички бонтон.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – изговара бројалице у ритму, уз покрет; – пева по слуху песме различитог садржаја и расположења; – изводи уз покрет музичке и традиционалне игре; – примењује правилан начин певања и договорена правила понашања у групном певању и

	свирању; – свира по слуху ритмичку пратњу уз бројалице и песме, једноставне аранжмане, свирачке деонице у музичким играма; – повезује почетне тонове песама-модела и једноставних наменских песама са бојама; – повезује ритам са графичким приказом; • објашњава својим речима доживљај свог и туђег извођења.
Наставна тема/област:	Музичко стваралаштво
Садржај теме	Израда дечјих ритмичких инструмената од различитих материјала. Креирање сопствених покрета уз музику. Стварање једноставне ритмичке пратње коришћењем различитих извора звука. Музичка питања и одговори и музичка допуњалка. Стварање звучне приче од познатих музичких садржаја, звучних ономотопеја и илустрација на краћи литерарни текст.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – учествује у школским приредбама и манифестацијама; – направи дечје ритмичке инструменте; – осмисли покрете уз музику; – осмисли ритмичку пратњу за бројалице, песме и музичке игре помоћу различитих извора звука; – осмисли одговор на музичко питање;

	– осмисли једноставну мелодију на краћи задати текст; – према литерарном садржају изабере од понуђених, одговарајући музички садржај; – поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике; – користи самостално или уз помоћ одраслих, доступне носиоце звука.
--	---

Образовни стандарди

*За предмет Музичка култура нису прописани посебни стандарди за крај првог циклуса. Постигнућа ученика прате се на основу исхода програма наставе и учења.

Физичко и здравствено васпитање

Разред:други	Годишњи фонд часова:108
Наставни предмет::физичко и здравствено васпитање	Недељни фонд часова:3
Службени гласник бр: („Просветни гласник“: 16/2018-47, 3/2019-1, 5/2021-1, 13/2023-457, 104 /2024)	
Циљ учења предмета –Циљ учења предмета Физичко и здравствено васпитање је да ученик унапређује физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног физичког вежбања у савременим условимаживота и рада.	
Опште предметне компетенције -Ученици учењем историје: стичу знања о прошлости и садашњости и развијају вештине и ставове; оспособљавају се да ефикасно и одговорно комуницирају о историјским и другим темама у различитим ситуацијама школског и ваншколског окружења; развијају основне аналитичке вештине неопходне за критичко сагледавање савременог света, његових историјских корена и актуелних цивилизацијских токова. Настава историје омогућава ученицима: овладавање основним научним принципима у истраживању и њиховој даљој примени у различитим ситуацијама, као и да, посредством специфичних историјских знања и вештина, комуникације на матерњем, али и употребом страних језика, пре свега у претраживању извора и информација на интернету, развијају лични и групне идентитете (национални, државни, европски). Настава и учење историје припрема ученике за одговорно учешће у демократском друштву брзих политичко-социјалних, технолошких и економских промена, оспособљава их да самостално, као и кроз удруживање и сарадњу, развијају способност комуникације и да на креативан и предузимљив начин доприносе да се, у складу са узрастом, одговори на савремене изазове	

на локалном, регионалном, европском и глобалном нивоу. Учење историје: омогућава упознавање са историјским и савременим променама и изградњу историјске свести утемељене у резултатима историјске науке; подстиче изградњу демократских вредности које подразумевају поштовање људских права, исказивање иницијативе и проактивног приступа у унапређивању интеркултуралног дијалога и сарадње, одговорног односа према разноврсној културно- историјској баштини, као и толерантности према другачијим ставовима и погледима на свет.	
Међупредметне компетенције -Одговоран однос према здрављу, сарадња,компетенција за учење, решавање проблема, комуникација, одговорно учешће у демократском друштву, рад са подацима и информацијама, дигитална компетенција,естетичка компетенција, предузимљивост и оријентација ка предузетништву,одговоран однос према околини.	
Активности наставника -Организује, прати, вреднује, оцењује, припрема, иницира, креира, сарађује, истражује, помаже,евалуира, мотивише, приказује, показује; демонстрира, усмерава активности ученика,води разговор, саветује, вреднује, оцењује. Активности ученика -Трчи, хода,скаче, прескаче, баца и хвата лопту, изводи вежбе на тлу и ритмичке вежбе, вежба, посматра, показује... *Напомена за ИОП-1,2,3.- ИОП-у 1 примењује се прилагођавање услова, метода и облика рада, уз очување исхода наставе. ИОП-у 2 врши се прилагођавање и поједностављивање садржаја и исхода у складу са могућностима ученика. ИОП-у 3 примењује се обогаћивање и проширивање садржаја кроз сложеније задатке, додатне активности и подстицање развоја изузетних способности.	
Начини и поступци остваривања садржаја	Методе рада:Вербална, дијалогска, демонстративна, посматрање, практичних радова. Технике рада:практично извођење вежби,увежбавање и понављање,полигонске активности,елементарне и штафетне игре,ситуационо учење кроз игру,корективне и развојне вежбе,праћење, самопраћење и самопроцена постигнућа ученика. Облици рада:фронтални, групни, индивидуални, рад у паровима ИОП:ИОП 1 – прилагођавање начина рада и услова извођења наставе, прилагођавање метода, облика рада и наставних средстава, прилагођавање простора, реквизита и организације

	активности, прилагођавање темпа рада и времена за извршавање задатака, додатна подршка наставника и вршњака током активности. ИОП 2 – прилагођавање исхода и садржаја учења, измена обима и сложености наставних садржаја, прилагођавање исхода учења могућностима ученика, избор активности које омогућавају напредовање у складу са индивидуалним потенцијалима, вредновање према индивидуализованим критеријумима. ИОП 3 – проширивање и продубљивање садржаја за ученике са изузетним способностима, сложенији моторички задаци и вежбе, додатне спортске и такмичарске активности, самостално планирање и организовање појединих активности, развијање лидерских способности, сарадње и фер-плеја. Диференцирана настава: прилагођавање обима и интензитета физичког оптерећења, избор задатака различите сложености, индивидуализацију темпа рада и напредовања, формирање хомогених и хетерогених група за рад, пружање додатне подршке ученицима којима је потребна помоћ у савладавању садржаја, укључивање допунских и обогаћених активности за ученике који показују већи степен моторичких способности и интересовања, прилагођавање наставних средстава, реквизита и услова рада, уважавање здравственог стања и психофизичких карактеристика сваког ученика.
Начини праћења и вредновања постигнућа	Систематско посматрање учешћа ученика у наставним активностима, праћење напредовања у савладавању моторичких вештина и кретања, праћење развоја физичких способности у складу са узрастом, вредновање залагања, активности, упорности и одговорног односа према раду, праћење поштовања правила игре, сарадње и фер-плеј понашања, разговор са ученицима и давање повратне информације, самовредновање и вршњачко вредновање у складу са узрастом, евидентирање постигнућа и напредовања ученика.
Место извођења	У фискултурној сали, на отвореним спортским теренима школе, на школском дворишту, у учионици, када се реализују садржаји из области здравственог васпитања или када временски услови не дозвољавају рад на отвореном.
Наставна средства	Спортске реквизите (лопте различитих величина и намена, вијаче, обруче, чуњеве, палице, струњаче и сл.), основну спортску опрему за ученике (спортска одећа и обућа), справе и

	уређаје у фискултурној сали, реквизите за штафетне и елементарне игре, дидактички материјал за здравствено васпитање (слике, постери, презентације), аудио-визуелна средства када су доступна (музички уређаји за ритмичке активности, видео материјали).
Специфичне предметне компетенције	*Специфичне предметне компетенције нису посебно прописане за предмет Физичко и здравствено васпитање у 2. разреду. Постигнућа ученика прате се кроз циљ предмета, исходе програма наставе и учења.
Корелација	Музичка култура, српски језик, математика, свет око нас
Наставна тема/област:	Физичке способности
Садржај теме	Физичке способности
Исходи наставе и учења у оквиру теме	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: - примени једноставне двоставне општеприпремне вежбе (вежбе обликовања); - правилно дише током вежбања; - разликује правилно од неправилног држања тела; - успостави правилно држање тела.
Наставна тема/област:	Моторичке вештине
Садржај теме	1. Ходање и трчање 2. Скакања и прескакања

	3. Бацања и хватања 4. Пузања, вишења, упори и пењања 5. Вежбе на тлу 6. Вежбе равнотеже 7. Вежбе са реквизитима 8. Плес и ритмика 9. Полигони
Исходи наставе и учења у оквиру теме	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: - правилно изведе вежбе, разноврсна природна и изведена кретања; - комбинује и користи усвојене моторичке вештине у игри и свакодневном животу; - одржава равнотежу у различитим кретањима; - изведе кретања, вежбе и кратке саставе уз музичку пратњу; - изведе дечји и народни плес.
Наставна тема/област:	Физичка и здравствена култура
Садржај теме	1. Култура вежбања и играња 2. Здравствена култура

Исходи наставе и учења у оквиру теме	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: - користи основну терминологију вежбања; – поштује правила понашања у и на просторима за вежбање; – поштује мере безбедности током вежбања; - одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима у просторима за вежбање. - поштује правила игре; - навија и бодри учеснике у игри на начин који никога не вређа; - прихвати победу и пораз као саставни део игре и такмичења; - уредно одлаже своје ствари пре и након вежбања; - уочава улогу делова тела у вежбању; - уочи промене у расту код себе и други; – препозна сопствено болесно стање и не вежба када је болестан; - примењује здравствено - хигијенске мере пре, у току и након вежбања; - одржава личну хигијену; - учествује у одржавању простора у коме живи и борави; - наведе врсте намирница у исхрани; - препознаје везу вежбања и уноса воде; – повеже ходање и трчање са позитивним утицајем на здравље; – препозна лепоту покрета у вежбању;
--	---

	– се придржава правила вежбања; – вреднује успех у вежбању.
--	--

Образовни стандарди

*За предмет Физичко и здравствено васпитање нису прописани посебни стандарди за крај првог циклуса. Постигнућа ученика прате се на основу исхода програма наставе и учења.

Дигитални свет

Разред: други	Годишњи фонд часова: 36
Наставни предмет: Дигитални свет	Недељни фонд часова: 1
Службени гласник бр: 5/2021-1, 13/2023-457, 104 /2024.	
Циљ учења предмета – Циљ наставе и учења предмета Дигитални свет је развијање дигиталне компетенције ученика ради њиховог оспособљавања за безбедну и правилну употребу дигиталних уређаја за учење, комуникацију, сарадњу и развој алгоритамског начина размишљања.	
Опште предметне компетенције - Остварује се кроз активно учешће ученика у наставним активностима, разумевање и примену стечених знања и вештина, сарадњу, креативно изражавање, развијање одговорног односа према себи, другима, култури, наслеђу и дигиталном окружењу.	
Међупредметне компетенције -- Компетенција за учење; дигитална компетенција; рад са подацима и информацијама; решавање проблема; комуникација; сарадња; одговорно учешће у демократском друштву; одговоран однос према здрављу; одговоран однос према околини.	

Активности наставника - Планира, организује и реализује наставне активности; мотивише ученике, објашњава и демонстрира поступке рада; организује индивидуални, групни, фронтални и пројектни рад; усмерава ученике на истраживање, стваралаштво, сарадњу и безбедан рад; поставља подстицајна питања, прати напредовање ученика, даје повратну информацију и прилагођава задатке могућностима и потребама ученика.

Активности ученика - Ученик слуша, посматра, поставља питања, истражује, изводи практичне задатке, ствара и изражава се на различите начине; сарађује у пару и групи, представља резултате рада, аргументовано износи мишљење, процењује свој рад и рад вршњака и примењује договорена правила рада.

***Напомена за ИОП-1,2,3.-** Садржаји, исходи, време рада, наставна средства, начин изражавања и провере постигнућа прилагођавају се индивидуалном образовном плану ученика; вреднује се лични напредак, активност, учешће и самосталност у односу на могућности ученика.

**Начини и поступци
остваривања
садржаја**

Методе рада:

монологска, дијалогска, демонстративна, илустративна, практичан рад, истраживачка метода, метода решавања проблема, игра, пројектна настава.

Технике рада:

разговор, анализа примера, рад на тексту/слици/дигиталном садржају, мапа ума, демонстрација поступка, презентација, самопроцена и вршњачка процена.

Облици рада:

фронтални, индивидуални, рад у пару, групни рад, радионичарски рад и пројектни рад.

ИОП:

Прилагођавање исхода, садржаја, темпа рада, наставних средстава, дигиталних алата, начина провере и критеријума вредновања у складу са потребама ученика.

Диференцирана настава:

Задаци различитог нивоа сложености, додатна подршка у раду, избор активности, рад по корацима, визуелна и практична упутства и проширени задаци за ученике који брже напредују.

Начини праћења и вредновања постигнућа	Континуирано посматрање и бележење напредовања ученика; усмена провера; анализа ученичких радова, практичних активности, дигиталних продуката и портфолија; праћење примене правила безбедног и одговорног коришћења дигиталних уређаја и алата; чек-листе, рубрике, самоевалуација и вршњачка процена; формативно и сумативно вредновање у складу са Правилником о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању.
Место извођења	Учионица, дигитална учионица/кабинет информатике, кућно окружење за задатке уз надзор одрасле особе.
Наставна средства	Уџбеник, рачунар/лаптоп, таблет, интерактивна табла/пројектор, интернет, образовни дигитални садржаји, презентације, слике, видео и аудио записи, наставни листићи, картице са задацима, примери алгоритама и дигитални алати за рад.
Специфичне предметне компетенције	*Специфичне предметне компетенције нису посебно прописане за предмет Дигитални свет у 2. разреду. Постигнућа ученика прате се кроз циљ предмета, исходе програма наставе и учења и развијање дигиталне компетенције.
Корелација	Српски језик: Читање текстова са интернета. Образовне игре. Математика: Различити садржаји са интернета везани за бројеве, сабирање, одузимање, тестови знања. Свет око нас: Правилно одлагање електронског отпада је битно за очување животне средине. Опасност на интернету, показати да нису сви добронамерни. Ликовна култура: Вајање популарног лика из цртаћа повезати са видео записом вајања истог лика. Прављење различитих постера и паноа. Физичко васпитање: Указати ученицима колико је важно ограничити коришћење дигиталних уређаја и бавити се спортом

Наставна тема/област:	1. Дигитално друштво
Садржај теме	– Учење путем школске платформе за онлајн учење. – Учење уз помоћ дигиталних уџбеника. – Креативно графичко изражавање коришћењем дигиталног уређаја. – Умрежавање дигиталних уређаја и прилике за размену материјала, комуникацију и заједнички

	рад који из умрежавања произилазе.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – упореди начин на који учи у школи са онлајн учењем путем школске платформе; – користи школску платформу за онлајн учење (уз помоћ наставника и/или родитеља/законског заступника); – самостално користи дигиталне уџбенике за учење; – креира, чува и поново уређује дигиталну слику (самостално и/или уз помоћ наставника) користећи одговарајућу апликацију; – својим речима објасни појам покретне слике; – креира елементе покретне слике; – креира једноставан графички дигитални материјал намењен познатој публици; – својим речима објасни због чега дигиталне уређаје повезујемо на мреже, укључујући интернет; – наведе могућности за размену материјала, комуникацију и заједнички рад (учење) које су настале захваљујући умрежавању дигиталних уређаја; – објасни добитке и ризике који произилазе из комуникације путем дигиталних уређаја;
Наставна тема/област:	2. Безбедно коришћење дигиталних уређаја
Садржај теме	-Добици и ризици који произилазе из комуникације путем дигиталних уређаја. -Понашање на интернету –интернет бонтон. -Остављање личних података при коришћењу дигиталних уређаја. -Примерена реакција у случају контакта са непримереним дигиталним садржајем, непознатим, злонамерним особама или особама које комуницирају на неприхватљив начин. -Организација времена и услова за рад при онлајн учењу. -Коришћење дигиталних уређаја и заштита животне средине. -Карактеристике сваког од поменутих видова (друштвене мреже, Вајбер групе, имејл, видео-састанци и сл.).

Исходи наставе и учења у оквиру теме	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – објасни добитке и ризике који произилазе из комуникације путем дигиталних уређаја; – разликује неприхватљиво од прихватљивог понашања при комуникацији на интернету; – реагује на одговарајући начин ако дође у додир са непримереним дигиталним садржајем, непознатим, злонамерним особама или особама које комуницирају на неприхватљив начин; – наведе неке од начина на које корисници дигиталних уређаја остављају личне податке у дигиталном окружењу; – организује сопствено учење у онлајн окружењу на начин који не угрожава здравље и личну безбедност, као и сигурност дигиталног уређаја – анализира једноставан познати поступак/активност и предлаже кораке за његово спровођење.
Наставна тема/област:	3. Алгоритамски начин размишљања
Садржај теме	– Разлагање проблема на мање целине. – Осмишљавање алгоритама линијске и цикличне структуре који води до решења једноставног проблема. – Креирање рачунарског програма у визуелном програмском језику. – Анализа постојећег програма креираног у визуелном програмском језику и тумачење функције блокова од којих је сачињен. – Управљање понашањем физичког дигиталног уређаја креирањем програма у визуелном програмском језику. – Уочавање и исправљање грешака у програму.

Исходи наставе и учења у оквиру теме	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – предложи начине одлагања електронског отпада који не угрожавају животну средину; – својим речима објасни појам алгоритам; – анализира једноставан познати поступак који садржи понављања одређених радњи и представи га алгоритамски; – креира одговарајући рачунарски програм у визуелном програмском језику; – анализира једноставан програм креиран у визуелном програмском језику и објасни шта и на који начин тај програм ради; – уочи и исправи грешку у једноставном програму, провери ваљаност новог решења и по потреби га додатно поправи (самостално или сараднички); – креира програм у визуелном програмском језику којим управља понашањем расположивог физичког дигиталног уређаја.
---	--

Образовни стандарди

*За предмет Дигитални свет нису прописани посебни стандарди за крај првог циклуса. Постигнућа ученика прате се на основу исхода програма наставе и учења.

Грађанско васпитање

Разред: други	Годишњи фонд часова: 36
Наставни предмет: Грађанско васпитање	Недељни фонд часова: 1
Службени гласник бр: 16/2018-47, 3/2019-1, 5/2021-1, 13/2023-457, 104 /2024	
Циљ учења предмета –Циљ наставе и учења програма Грађанско васпитање је подстицање развоја личности која је одговорна према својим правима и правима других, отворена за договор и сарадњу и спремна да активно учествује у животу	

школске заједнице, уважавајући принципе, процедуре и вредности демократског друштва.	
Опште предметне компетенције – Остварује се кроз активно учешће ученика у наставним активностима, искуствено учење (уобличавање и поимање личних, аутентичних доживљаја и ставова ученика кроз размену у групи), разумевање, сарадњу, креативно изражавање, развијање одговорног односа према себи и другима.	
Међупредметне компетенције - Компетенција за целоживотно учење, Комуникација, Дигитална компетенција, Сарадња, Одговорно учешће у демократском друштву, Одговоран однос према здрављу, Одговоран однос према Околини, Естетичка компетенција, Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	
Активности наставника - планира, припрема и организује наставни процес; објашњава; подстиче и усмерава активност ученика; охрабрује, мотивише, прати рад и процењује напредак ученика; анализира, даје повратну информацију.	
Активности ученика - посматра, упоређује, уочава, истражује, размењује мишљење, сарађује, објашњава, црта, изражава, ствара, анализира, комуницира, закључује, креира, самопроцењује.	
*Напомена за ИОП-1,2,3.- Садржаји, исходи, време рада, наставна средства и начин изражавања прилагођавају се индивидуалном образовном плану ученика; вреднује се лични напредак, активност, учешће и самосталност у односу на могућности ученика.	
Начини и поступци остваривања садржаја	Методе рада: Метода разговора, метода демонстрације, метода рада на тексту, метода практичних радова, метода писаних и графичких радова, метода илустрације истраживачка метода, метода решавања проблема, игра, пројектна настава. Технике рада: радионице, симулације, играње улога, студије случаја, дискусије, мини истраживања, једноставне акције. Облици рада: фронтални, индивидуални, рад у пару, групни рад и пројектни рад. ИОП: Прилагођавање исхода, садржаја, темпа рада, наставних средстава, и критеријума вредновања у складу са потребама ученика. Диференцирана настава: Активности различитог нивоа сложености, додатна подршка у раду, избор активности, рад по корацима, визуелна и практична упутства.
Начини праћења и вредновања	– Праћење се остварује систематским посматрањем. – Вођење прописане педагошке документације у којима су видни елементи за процењивање

постигнућа	следећих показатеља: -напредак у савладавању програма предмета, - самосталност испуњавања захтева, -учешће у активностима, -квалитет постављених питања, - прихватање другачијег мишљења; начин прикупљања података, - способност проналажења везе међу појмовима, наведе пример, - како аргументује, евалуира, документује, - даје креативно решење; изведе закључак. –Наставник прати: - међусобну сарадњу учеика, - решавање сукоба мишљења, - међусобну помоћ, - начин превазилажења тешкоћа, -креативност ученик.
Место извођења	учионица
Наставна средства	Текстови, презентације, слике, видео и аудио записи.
Специфичне предметне компетенције	*Специфичне предметне компетенције нису посебно прописане за предмет Грађанско васпитање у 2. разреду. Постигнућа ученика прате се кроз циљ предмета и исходе програма наставе и учења.
Корелација	Српски језик – Језичка култура: Различите комуникативне ситуације (комуникација са одраслима и са вршњацима; у школи, у продавници, телефонски разговор, поздрављања, честитања и сл.). Ликовна култура – Споразумевање: Говор тела. Поглед, израз лица, држање тела, гест и кретање, однос вербалне и невербалне комуникације. Свет око нас–Групе људи: породица, одељење, школа, спортски клуб, музичка школа. ЧОС-Развијање толеранције и сарадње.
Наставна тема/област:	1.Људска права Ја и други у различитим групама

Садржај теме	Групни идентитет –Ко смо ми сличности и разлике? –Групе којима припадамо (породица, одељење, школа, спортски клуб, музичка школа...), –Од чега зависи функционисање и напредак групе: комуникација, сарадња, узајамно подржавање, блискост, –Понашања појединаца која ојачавају или ометају односе у групи, Осећања –Изражавање сопствених осећања. –Осећања других, како их препознајемо и уважавамо, –Веза осећања са мислима и понашањима Потребе и права –Моје потребе и потребе других, –Осећања, потребе, вредности и начин њиховог остваривања, веза са правима Права детета –Конвенција о дејим правима, –Различити смо, али су нам права иста, –Људска права важе свуда и за сваког Кршење и заштита права -Нисам посматрач, реагујем на ситуације кршења права деце у одељењу и школи, -Знам како и коме да се обратим за помоћ.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: -разликује понашања појединаца која доприносе или ометају функционисање и напредовање групе, - успоставља, гради и чува успешне односе са члановима групе којој припада, -искаже своја осећања и потребе на начин који не угрожава друге, - препозна и уважи осећања и потребе других, - наведе и својим речима објасни основна права детета садржана у Конвенцији о дејим правима, -прихвата и образлаже на примерима из живота да свако дете има иста права без обзира на различитости, -препозна ситуације кршења својих и туђих права и показује спремност да тражи помоћ
Наставна тема/област:	2.Демократско друштво Школа као заједница

Садржај теме	Школа као заједница -Вредности школе као заједнице– равноправност, одговорност, соли дарност, брига за друге, толерантност, праведност, поштење, -Правила у школи и њихова функција, -Одговорности ученика и одраслих за функционисање школе као заједнице, Односи у заједници -Како радим сам, а како у групи? Шта у школи радимо заједно? -У чему смо добри? У чему бисмо могли бити бољи? -Како комуницирамо у групи? -Насилна и ненасилна комуникација Сукоби -Узроци сукоба и шта са њима. Сукоб из угла оног другог, -Посредовање у сукобу, -Конструктивно решавање сукоба.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: - се договара и одлучује у доношењу правила групе и да се понаша у складу са њима, - наводи примере међусобне повезаности права и одговорности, - разликује ненасилну од насилне комуникације међу члановима групе на примерима из свакодневног живота, из књижевних дела које чита и филмова које гледа, - саслуша излагање саговорника без упадица и са уважавањем, - даје и прихвата предлоге водећи рачуна о интересу свих страна у сукобу
Наставна тема/област:	3. Процеси у савременом свету Школа као безбедно место
Садржај теме	Безбедност ученика у школи – Ученици имају право на заштиту и безбедност, – Правилник школе о безбедности ученика, – Безбедност ученика у школи и школском дворишту, на путу између куће и школе, ван школе – на излету и на настави у природи, – Безбедност ученика је одговорност свих

	– запослених у школи, ученика, родитеља, институција ван школе, – Безбедно и небезбедно понашање на интернету, -Одговорна употреба мобилног телефона
Исходи наставе и учења у оквиру теме	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: - представи шта садржи и чему служи Правилник о безбедности ученика његове школе, - се понаша у складу са Правилником о безбедности ученика, - наводи примере одговорности одраслих и ученика за безбедност у школи, - препознаје предности, ризике и опасности по себе и друге и одговорно поступа при коришћењу мобилног телефона и интернета
Наставна тема/област:	4. Грађански активизам Школа као безбедно место за све
Садржај теме	Како учинити школу безбедним местом за све планирање и извођење једноставне акције. -Кораци у планирању и извођењу акције, -Избор теме/проблема/активности којом ћемо се бавити, -Одређивање циља и израда плана акције – подела улога, договор о роковима, начину реализације, -Извођење и документовање акције – видео снимци, фотографије, текстови и сл. -Промоција акције на нивоу школе – приказивање другим одељењима, родитељима и сл., прављење постера или паноа, објављивање прилога у школском листу.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: –представи шта садржи и чему служи Правилник о безбедности ученика његове школе, –се понаша у складу са Правилником о безбедности ученика, –наводи примере одговорности одраслих и ученика за безбедност у школи, – препознаје предности, ризике и опасности по себе и друге и одговорно поступа при коришћењу мобилног телефона и интернета.

Образовни стандарди

*За предмет Грађанско васпитање нису прописани посебни стандарди за крај првог циклуса. Постигнућа ученика прате се на основу исхода програма наставе и учења.

Час одељенског старешине

Разред: други	Годишњи фонд часова: 36
Наставни предмет: Час одељењског старешине	Недељни фонд часова: 1
Службени гласник бр: 16/2018-47, 3/2019-1, 5/2021-1, 13/2023-457	
Циљ учења предмета –је развој моралних особина, ставова и уверења ученика, упознавање ученике са школским животом и односима којима уважавају друге. Упућује на естетска осећања, формирање културно-хигијенских и здравствених навика и формирање става о заштити животне средине.	
Опште предметне компетенције - Поштовање договора о правима којих треба да се придржавају сви ученици. Оспособљавање ученика да препознају и разумеју сопствена осећања и потребе и њихову међусобну повезаност; да штите и остварују своје потребе на начин који не угрожава друге.	
Међупредметне компетенције - Компетенција за целоживотно учење, Комуникација,Решавање проблема, Рад са подацима и информацијама;Естетичка компетенција, Сарадња, Дигитална компетенција,Компетенција за одговорно учешће у демократском друштву, Компетенција за одговоран однос према здрављу.	
Активности наставника - Припремање, организовање, посматрање, праћење, објашњавање, помагање, показивање, вођење, подстицање, предвиђање.	
Активности ученика - Описивање, процењивање, груписање, стварање, играње, осмишљавање, сарађивање, одређивање, упоређивање, разговор, постављање питања, причање, замишљање.	
*Напомена за ИОП-1,2,3.- Садржаји, исходи, време рада, наставна средства и начин изражавања прилагођавају се индивидуалном образовном плану ученика; вреднује се лични напредак, активност, учешће и самосталност у односу на могућности ученика.	
Начини и поступци остваривања садржаја	Методе рада: метода разговора, метода демонстрације, метода рада на тексту, метода практичних, радова метода, писаних и графичких радова, метода илустрације

	Технике рада: радионице, симулације, играње улога, студије случаја, дискусије, мини истраживања, једноставне акције. Облици рада: фронтални, индивидуални, групни, рад у паровима. ИОП: Прилагођавање садржаја, темпа рада, наставних средстава у складу са могућностима и потребама ученика. Диференцирана настава: Активности различитог нивоа сложености, додатна подршка у раду, избор активности, рад по корацима, визуелна и практична упутства.
Начини праћења и вредновања постигнућа	Идентификација ситуација у којима ће ученици стећи и показати понашање у складу са прописаним исходима.
Место извођења	Учионица, школско двориште, фискултурна сала
Наставна средства	Текстови, презентације, слике, видео и аудио записи.
Корелација	Свет око нас: Групе људи: породица, одељење, школа, спортски клуб, музичка школа; Биљке и животиње; Саобраћај. Ликовна култура: Простор, Композиција у простору, Материјали Споразумевање. Српски језик: Језичка култура: Различите комуникативне ситуације (комуникација са одраслима и са вршњацима; у школи, у продавници, телефонски разговор, поздрављања, честитања и сл.), Математика: Бројеви. Грађанско васпитање: Безбедност ученика у школи; Дечја права; Односи у заједници. Музичка култура: Извођење музике, Слушање музике.

Наставна тема	Садржај теме	Начини и поступци остваривања планираног
БЕЗБЕДНОСТ	-На путу од куће до школе -Ко нам помаже у саобраћају -Полицајац је наш пријате	-повезивање садржај рада са ситуацијама из свакодневног живота у школи и ван ње -одабир и коришћење одговарајућих метода и техника рада -организовање истраживачких активности -оцењивање позитивних страна понашања и рада и како се могу још побољшати -израда панона -организовање радионица -постављање ученика у различите ситуације евалуације и самоевалуације.
КАКО ДО ДОБРОГ УСПЕХА И ПРИМЕРНОГ ВЛАДАЊА	-План рада и одмора у току дана -Оцена -Школске обавезе -Шта је примерно владање	
ЖИВОТ У ШКОЛИ	-Права и обавезе -Односи у одељењу -Дечија недеља -Дан школе -Савиндан	
КУЛТУРА ПОНАШАЊА	-Бонтон -Боравак у фискултурној сали -Понашање у школи и ван школе	
ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	-Учионица -Школско двориште -Чувајмо природу	
ЗАШТИТЕ ОД НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА И ПРОГРАМИ ПРЕВЕНЦИЈЕ	-Коме се обраћамо када се над нама врши насиље или смо сведоци насиља -Насиље, злостављање, занемаривање -Нивои насиља	

ВЕРСКА НАСТАВА

Разред: Други	Годишњи фонд часова: 36
Наставни предмет: Верска настава	Недељни фонд часова: 1
Службени гласник бр: 16/2020	
Циљ учења предмета – Циљ предмета Верска настава - Православни катихизис јесте да пружи целовит православни поглед на свет и живот, уважавајући две димензије: историјски хришћански живот (историјску реалност Цркве) и есхатолошки (будући) живот (димензију идеалног). То значи да ученици систематски упознају православну веру у њеној доктринарној, литургијској, социјалној и мисионарској димензији, при чему се хришћанско виђење живота и постојања света излаже у веома отвореном, толерантном дијалогу са осталим наукама и теоријама о свету, којим се настоји показати да хришћанско виђење (литургијско, као и подвижничко искуство Православне Цркве) обухвата сва позитивна искуства људи, без обзира на њихову националну припадност и верско образовање. Све ово спроводи се како на информативно - сазнајном тако и на доживљајном и делатном плану, уз настојање да се доктринарне поставке спроведу у свим сегментима живота (однос с Богом, са светом, с другим људима и са собом).	
Опште предметне компетенције - У другом разреду основне школе, испред вас су и даље веома мала деца, али са једном огромном предношћу у односу на прваке: они су се већ успешно социјализовали, у потпуности су навикли на школску средину, знају да читају и пишу (барем штампана слова) и имају развијенију пажњу која сада може да траје око 15 до 20 минута у континуитету. Програм Верске наставе за 2. разред се зато природно надовезује на први, али уводи димензију шире заједнице и активнијег односа према природи и људима. Теме се врте око Цркве као заједнице (Литургије), хришћанских врлина (захвалност, слога, дељење, помагање), као и дубљег упознавања са великим празницима кроз заједништво. Деца у овом узрасту обожавају да се осећају „велико“ и корисно, па наставник овде има улогу радосног домаћина и вође заједничких активности који их учи како да граде лепе односе са другима.	
Међупредметне компетенције - 1. Компетенција за целоживотно учење Развија се кроз везивање знања за практичне ситуације. Ученици на веронауци уче како да лепе моралне поуке из прича (нпр. о помагању) препознају и примене у другим предметима (Српски језик, Свет око нас), чиме схватају да знање служи за свакодневни живот. 2. Естетска компетенција Помера се ка уочавању детаља и складности. Другаци почињу да уочавају разлике у празничним мотивима (нпр. како је на икони приказано Рођење Христа, а како Васкрсење), негују свој израз кроз уредније цртање и бојење и активно учествују у	

певању краћих црквених и традиционалних песама, пазећи на заједнички ритам.

3. Комуникација

Фокус је на дијалогу и изражавању захвалности. Ученици уче како да лепо формулишу мисао, како да упуте искрену похвалу или комплимент другу у одељењу и како да верски концепт „хвала Богу“ преточе у културу свакодневног захваљивања родитељима, наставницима и пријатељима.

4. Грађанска компетенција и Одговорно учешће у друштву

На овом нивоу, ово је компетенција дељења и слоге. Кроз приче о првим хришћанским заједницама где је све било заједничко, другаци развијају осећај за праведност, уче да препознају када је неко у одељењу тужан или усамљен и развијају жељу да га укључе у игру.

5. Решавање проблема и Сарадња

Остварује се кроз рад на заједничком мини-производу. Ученици уче како да се договоре унутар клупе или мале групе ко ће шта да боји или лепи на заједнички пано, превазилазећи почетну љубомору око тога чији је рад „најлепши“.

6. Дигитална компетенција

У 2. разреду ово је визуелно учење и препознавање корисних медија. Развија се кроз пажљиво гледање кратких едукативних цртаних филмова, где ученици уче како да из визуелног дигиталног садржаја извуку моралну поуку и главни лик, а не само забаву.

Активности наставника - Чита или приповеда поучну хришћанску причу (параболу или догађај из живота светитеља) користећи технику вођеног фантазирања или прекидања ради предвиђања. Задаје конкретан задатак који захтева и писање и мануелни рад (нпр. попуњавање једноставних речи у тексту и бојење).

Активности ученика - Прате причу, одговарају на питања „шта би ти урадио на његовом месту?“, пишу кључне речи у своје свеске (уче да пишу лепо и уредно) и раде на наставном листићу поштујући задата упутства.

***Напомена за ИОП-1,2,3.-**

Начини и поступци остваривања садржаја	Методе рада: Метода интерактивног приповедања: Наставник води причу, али деца нису пасивни слушаоци — они константно допуњују реченице, имитирају покрете ликова или предвиђају крај. Илустративно-демонстративна метода: Употреба прегледних илустрација, цртежа на табли које деца могу сама да доврше, и приказ стварних предмета из црквеног живота (нпр. нафора, славски колач). Метода кратких дијалога (Разговор у кругу): Подстицање деце да у неколико реченица јасно изнесу свој став о другарству, лажи, истини или праштању. Практично-ликовна метода: Комбиновање писања првих речи/кратких реченица (теза часа) са креативним изражавањем кроз боје и папир. Технике рада: Погоди тајну реч (Криптограм за децу): На табли су нацртани симболи (нпр. срце, сунце, кућа) изнад којих стоје слова. Деца дешифрију симболе да би добили кључну реч часа (нпр. Љ У Б А В или С Л О Г А). Ово код другачије изазива огроман такмичарски и истраживачки дух. Дрво врлина: Велики цртеж дрвета на хамеру. Ученици на папирићима у облику јабука исписују или цртају једну врлину (нпр. миран, добар, дели, помаже) и лепе их на крошњу дрвета. Покварени телефон добрих порука: Једноставна и забавна техника где наставник шапне првом ученику лепу, хришћанску поруку (нпр. „Бог воли када смо сложни”), а она мора да стигне до последњег ученика у низу у изворном облику. Развија пажљиво слушање. Топла столица похвала: Слично као врућа столица, али овде ученик седи на столици, а његови другари из одељења говоре по једну лепу реч о њему (нпр. „Он је добар друг“, „Она лепо дели бојице“). Ово снажно гради заједницу и емпатију. Облици рада: фронтални, групни, раду у пару, индивидуални
---	--

	ИОП: / Диференцирана настава: /
Начини праћења и вредновања постигнућа	Праћење ученика је континуирано, а оцењују се и вреднују све активности ученика (активности на часу, поседовања прибора за рад, редован рад, практични радови, учешће у различитим акцијама, приредбама, угледним часовима, пројектном наставом и тематским данима, изложбама...).
Место извођења	Учионица, Храм
Наставна средства	Свето писмо, иконе и фреске у храму...
Корелација	1. Српски језик 2. Ликовна култура 3. Музичка култура 4. Грађанско васпитање
Наставна тема/област:	Увод – Моје место у Цркви – Литургијске службе – Живот у Цркви – лепота празника – Трпеза Господња – Света Литургија – прослава Васкрсења – Икона – прозор у вечност
Садржај теме	1. Ми смо Црква - уводни час 1. Крштењем постајемо чланови Цркве 2. Црква - заједница (садржај н. ј. – народна приповетка: „Седам прUTOва“) 3. Храм - место окупљања (опис н. ј. - свака заједница има своје место окупљања) 4. Литургија – догађај Цркве (садржај н. ј. – из књиге Јеванђеље препричано за децу: „Прича о позванима на свадбу“) 5. Заједница радости (опис н. ј. - слобода у заједници - садржај н. ј. молитва Царе небески – Бог као Цар) 1. Народ Божји, различите службе (опис н. ј. – службе у свету и њихова важност) 2. Литургијске службе: Епископ, свештеник, ђакон и народ Божји 3. Многе службе, једна Црква 4. Епископ - слика Христована Литургији 5. Ко су монаси? 1. Богородица – мајка Христова (Ваведење и Благовести; молитва "Богородице Дјево") 2. Божић – Христос се роди! (обрада песме: „Витлејеме славни граде“) 3. Богојављење -Христос је Син Божји 4. Свети Сава и Свети Симеон 1. Литургија наш дар Богу 2. Литургијски предмети 3. Причешће –храна за живот вечни 4. Слава у мојој породици 1.Христос је са нама у Литургији 2. Причешће у мом животу 3. Празнујемо Васкрсење Христово 4. Христово Васкрсење - наше васкрсење 1. Православни храм (садржај н. ј. - основни делови храма) 2. Икона - прозор у Царство Божје 3. Буди и ти иконописац 4. Царство Божје у светима
Исходи наставе и учења у оквиру теме	Когнитивни аспект: □ моћи да сагледа садржаје којима ће се бавити настава Православног катихизиса у току 2. разреда основне школе; □ моћи да уочи какво је његово предзнање из градива Православног катихизиса обрађеног у претходном разреду школовања. Афективни аспект: □ желети да активно учествује на часовима верске наставе Когнитивни аспект: • знати да се Крштењем постаје члан Цркве • знати да је

Црква заједница потпуно другачија од свих • знати да је Црква заједница са Богом • разликовати значења појмова Црква (заједница) и храм (место на којем се сабирамо) • на елементарном нивоу моћи да опише зашто се подижу храмови • моћи да уочи да је Литургија догађај Цркве • знати да у Литургији учесује само онај ко је крштен и ко то жели Афективни аспект: • желети да посети храм и боље упозна основна обележја православних храмова Когнитивни аспект: • препознати и именовати основне службе које постоје на Литургији • знати да свако у Цркви има своју службу • уочити међусобну повезаност служби у Цркви • уочити од коликог је значаја за неку заједницу окупљање свих њених чланова • уочити да је и он сам важан и посебан у животу Цркве • моћи да објасни службу Епископа у Цркви • моћи да увиди сличност службе Епископа са првосвештеником Христом • уочити да Епископ предводи молитву Цркве • моћи да објасни ко су монаси и шта су манастири Афективни аспект: • ученик ће бити подстакнут да размишља о својој служби у Цркви Когнитивни аспект: • уочити разлог нашег великог поштовања према Богородици • знати да је Богородица много волела Бога и желела да му служи и да много воли нас □ уочити да Богородицу сматрамо светијом од свих светих □ знати молитву Богородице Дјево □ усвојити текст и мелодију песме „Витлејеме славни граде“ • знати да се приликом Крштења Христовог, Бог открива као Света Тројица • знати да је Свети Сава наш први Архиепископ • знати ко је подигао манастир Хиландар Афективни аспект: □ пожелети да радо учествује у прослављању празника □ пожелети да стваралачки (кроз песму, молитву, цртеж), искаже своју љубав и поштовање према Богородици Когнитивни аспект: • моћи да увиди и каже зашто приносимо дарове природе Богу • уочити да су дарови које приносимо Богу, свет у малом • моћи на елементарном нивоу да препозна и именује литургијске предмете • уочити да је заједничка трпеза израз љубави • знати да је Литургија заједничка трпеза око које се окупљају чланови Цркве • моћи да уочи разлику између Светог Причешћа и друге хране • уочити сличности елемената Литургије и славе Афективни аспект: • код ученика ће се развити жеља да учествује у Литургији Когнитивни аспект: • препознати значај празновања Васкрса • проширити своја знања о Христовом Васкрсењу • уочити да је Христово Васкрсење изузетан догађај у који је укључена читава природа • знати да је Христос увек са нама Афективни аспект: • исказати свој доживљај Христовог Васкрсења кроз самостални креативни израз Когнитивни аспект: • знати да наброји основне делове храма • уочити да је унутрашњост храмова уређена за служење Литургије • знати да објасни ко су светитељи • испричати ко су и шта су све чинили светитељи које славио • уочити да постоје светитељи и у данашње време • сазнати о неким светитељима новијег доба Афективни аспект: □ бити подстакнут на поштовање и правилан однос према храму и иконама • бити подстакнут да воли природу и друге људе • бити подстакнут да у свим људима види пријатеље Божје

РОМСКИ ЈЕЗИК СА ЕЛЕМЕНТИМА НАЦИОНАЛНЕ КУЛТУРЕ

Разред:	Годишњи фонд часова: 72
Наставни предмет: Ромски језик са елементима националне културе	Недељни фонд часова: 2
Службени гласник бр: 55/2013, 101/2017, 10/2019, 27/2018, - др. закон, 129/2021 и 19/2025	
Циљ учења предмета – Циљ наставе је да ученици савладају основне законитости ромског, као матерњег језика, да на њему комуницирају, да упознају књижевност свог народа, других народа и националних мањина у Југославији, да упознају светску књижевност као и филмску и позоришну уметност, изграђују свест о друштвено-историјској и културној улози језика и књижевности у повезивању народа и националних мањина и њихових култура, слободарских традиција народа Србије и Југославије као и развијање и јачање свести о њиховој судбинској повезаности и заједничком животу, да се упознају са варијантним особеностима ромског језика и развијају језике толеранције прена другим језицима, да се оспособе за слушање и разумевање говора, усмено изражавање, читање и разумевање текста, писмено изражавање на основу одређене тематике.	
Опште предметне компетенције - Оспособити ученика за компетентно комуницирање и изражавање на ромском језику, оспособи ученике у почетној фази да усвајају основне карактеристике фонолошког система језика, изговор гласова, ритам и карактеристичну интонацију, усвајају основне реченичне структуре и речи и зразе у оквиру предвиђене тематике, оспособљавају се да разумеју по слуху једноставне исказе, да коректно и осмишљено реагују на императивне исказе и питања, оспособљавају да кроз вежбу користе усвојену лексику у дијалозима везаним за одређену познату ситуацију, да оспособи ученике да усвајају основне законитости ромског језика, да ученици усвајају графички систем и основне знакове из правописа у оквиру усвојеног градива, да се ученици васпитавају у духу толеранције према варијантама и карактеристикама ромског језика, да развијају и негују позитиван став према језицима и културној баштини народа и националних мањина Југославије и јачају свест о њиховој судбинској повезаности, потреби сарадње и заједничког живота, да се оспособе за самостално читање и писање, да развију потребу за књигом и да самостално развијају способност писаних састава, да се навикавају да редовно и критички прате штампу, радио и телевизију, да се упознају са елементима традиције, историје и културу Рома.	
Међупредметне компетенције – Компетенција за целоживотно учење; Комуникација; Рад са подацима и информацијама; Дигитална компетенција; Решавање проблема; Сарадња; Одговоран однос према здрављу; Одговоран однос према окоolini;	

Естетичка компетенција; Одговорно учешће у демократском друштву; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	
Активности наставника - Планира и организује наставни процес; Мотивише ученике за учење ромског језика и упознавање националне културе; Представља нове језичке и културне садржаје; Подстиче усмено и писмено изражавање ученика; Организује индивидуални, паровски и групни рад; Прати и вреднује напредовање ученика. Прилагођава наставу индивидуалним потребама ученика; Користи различита наставна средства и ИКТ. Активности ученика - Слушају, читају и анализирају текстове; Усвајају нову лексику и језичке структуре; Учествоју у разговору и дискусији; Пишу краће текстове на ромском језику; Представљају елементе ромске културе и традиције; Сарађују са вршњацима у групном раду; Истражују културно наслеђе Рома; Самостално и уз подршку решавају постављене задатке. *Напомена за ИОП-1,2,3.- ИОП-1: Прилагођавање метода рада, наставних средстава, начина задавања задатака, темпа рада и начина провере знања у складу са индивидуалним потребама ученика. ИОП-2: Прилагођавање и модификација исхода, садржаја и захтева наставног процеса у складу са способностима и образовним потребама ученика, уз континуирано праћење напредовања. ИОП-3: Обогаћивање и проширивање наставних садржаја за ученике са изузетним способностима и интересовањима кроз истраживачки рад, пројекте, презентације и додатне активности. За све облике ИОП-а примењују се индивидуализован приступ, диференцирана настава, позитивно поткрепљивање, вршњачка подршка и сарадња са родитељима и стручним сарадницима школе.	
Начини и поступци остваривања садржаја	Методе рада: Монолошка метода; Дијалогска метода; Демонстративна метода; Текст метода; Метода практичних радова; Истраживачка метода. Технике рада: Разговор; Читање и анализа текста; Писање; Усмено излагање; Рад на наставним листићима; Презентације; Игра улога. Облици рада: Фронтални рад; Индивидуални рад; Рад у пару; Групни рад. ИОП: Прилагођавање садржаја, метода, захтева и темпа рада у складу са ИОП-1, ИОП-2

	или ИОП-3. Диференцирана настава: Диференцирани задаци према способностима и интересовањима ученика; Додатна подршка ученицима којима је потребна; Напредни задаци за ученике који брже напредују;
Начини праћења и вредновања постигнућа	• Усмено испитивање • Праћење активности на часу • Провера разумевања прочитаног • Писмени задаци • Презентације • Пројектни задаци • Самовредновање и вршњачко вредновање • Формативно и сумативно оцењивање
Место извођења	• Учионица • Школска библиотека • Мултимедијална учионица • Културне установе • Манифестације значајне за ромску заједницу
Наставна средства	• Уџбеник и радна свеска • Наставни листићи • Речници • Књиге и часописи • Рачунар, пројектор и интернет • Аудио и видео материјали • Фотографије и илустрације • Презентације

Специфичне предметне компетенције	Основни ниво: СПК1 - Разуме једноставне речи, изразе и кратке текстове на ромском језику. СПК2 - Користи основни фонд речи у свакодневној комуникацији. СПК3 - Препознаје основне елементе ромске културе, традиције и обичаја. Средњи ниво: СПК1 - Разуме и тумачи краће текстове различитих садржаја. СПК2 - Усмено и писмено се изражава користећи усвојену лексику и граматичке структуре. СПК3 - Повезује језик са културним и историјским наслеђем Рома. Напредни ниво: СПК1 - Самостално анализира и интерпретира текстове на ромском језику. СПК2 - Течно и правилно комуницира у различитим ситуацијама. СПК3 - Критички сагледава и представља вредности ромске културе и њен значај у мултикултуралном друштву.
Корелација	• Српски језик и књижевност • Историја • Географија • Ликовна култура • Музичка култура • Грађанско васпитање • Верска настава • Информатика и рачунарство

- Свет око нас / Природа и друштво (за млађе разреде)

Наставна тема/област:	1) Увод у матерњи језик и ромску културу; 2) Ромски народни језик и изрази; 3) Традиционалне ромске приче и легенде; 4) Песме и музика ромског народа; 5) Обичаји и празници ромске заједнице; 6) Ромски језик у свакодневној комуникацији; 7) Ликовна и креативна радионица на тему ромске културе; 8) Израда панoa и изложба радова; 9) Обнова целокупно обрађеног градива; 10) Завршни пројекат и јавна презентација.
Садржај теме	1) Значај матерњег језика, упознавање са ромским језиком, основне одлике ромске културе и идентитета; 2) Основни речник, поздрављање, представљање, речи из свакодневног живота, једноставни разговори; 3) Народне приче, легенде, бајке и предања ромског народа; 4) Народне песме, музички инструменти, познати ромски музичари, значај музике у ромској традицији; 5) Породични обичаји, традиционалне свечаности, празници и њихов значај; 6) Дијалози, свакодневне ситуације, комуникација у породици, школи и заједници;

	7) Израда цртежа, симбола, украса и других радова инспирисаних ромском традицијом; 8) Прикупљање материјала, уређење паноа, припрема изложбе ученичких радова; 9) Понављање језичких и културних садржаја током школске године; 10) Израда пројекта на тему ромског језика, традиције или културе и његово представљање.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	1) Ученик препознаје значај матерњег језика; именује основне елементе ромске културе; развија позитиван однос према свом језику и културном наслеђу. 2) Ученик користи основне речи и изразе на ромском језику; разуме једноставне поруке; учествује у кратком разговору. 3) Ученик слуша и разуме причу; препричава једноставне садржаје; уочава основне поруке и вредности у причама. 4) Ученик препознаје карактеристике ромске музике; учествује у извођењу песама; развија интересовање за музичку баштину. 5) Ученик описује основне обичаје и празнике; уочава значај традиције; показује поштовање према културној различитости. 6) Ученик примењује усвојени речник у свакодневној комуникацији; поставља и одговара на једноставна питања; правилно користи научене изразе. 7) Ученик креативно представља елементе ромске културе; развија машту и ликовно изражавање; сарађује у заједничким активностима. 8) Ученик учествује у тимском раду; представља свој рад; развија самопоуздање и одговорност. 9) Ученик повезује стечена знања; примењује усвојене појмове; показује напредак у разумевању и комуникацији. 10) Ученик самостално или у групи реализује пројекат; презентује резултате рада; развија

	комуникацијске и презентацијске вештине.
--	--

Образовни стандарди			
Наставна тема-област	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
1) Увод у матерњи језик и ромску културу 2) Ромски народни језик и изрази 3) Традиционалне ромске приче и легенде 4) Песме и музика ромског народа 5) Обичаји и празници ромске заједнице 6) Ромски језик у свакодневној комуникацији 7) Ликовна и креативна радионица на тему ромске културе 8) Израда панорама и изложба	1) Препознаје значај матерњег језика и основне елементе ромске културе. 2) Користи основне речи и изразе. 3) Разуме и препознаје основне садржаје прича. 4) Препознаје ромске песме и музичке садржаје. 5) Наводи основне ромске обичаје и празнике. 6) Разуме једноставне поруке и питања. 7) Учествује у креативним активностима.	1) Објашњава улогу матерњег језика у очувању идентитета. 2) Комуницира користећи усвојену лексику у познатим ситуацијама. 3) Препричава и објашњава садржај приче. 4) Описује улогу музике у ромској култури. 5) Описује њихов значај у животу заједнице. 6) Води једноставан разговор на познате теме. 7) Кроз радове	1) Самостално повезује језик, културу и национални идентитет. 2) Самостално и правилно користи шири фонд речи у различитим комуникацијским ситуацијама. 3) Анализира поруке и вредности традиционалних прича и легенди. 4) Повезује музичко стваралаштво са културним наслеђем ромског народа. 5) Упоредиће ромске обичаје са обичајима других народа и уочава културне сличности и разлике. 6) Самостално комуницира у различитим животним ситуацијама. 7) Самостално осмишљава и

радова 9) Обнова целокупно обрађеног градива 10) Завршни пројекат и јавна презентација	8) Учествоје у изради заједничког рада. 9) Препознаје усвојене појмове и садржаје. 10) Учествоје у изради пројекта уз подршку наставника.	представља елементе ромске културе. 8) Представља свој рад и сарађује са другима. 9) Примењује стечена знања у различитим задацима. 10) Самостално извршава свој део задатка и презентује га.	реализује креативне радове инспирисане ромском традицијом. 8) Самостално планира, организује и презентује резултате рада. 9) Повезује и самостално користи усвојена знања и вештине. 10) Самостално планира, реализује и успешно презентује пројекат.
---	--	---	---